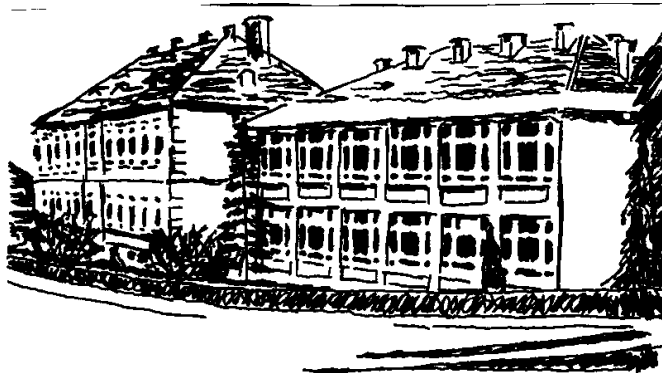

Spomini na miklavško šolo

Ob 110. obletnici šolske zgradbe

Pripravili:

vsebinski del: Emilija Prosnik

tehnični del: Niko in Franc Fajfar

lektor: Ciril Vnuk (Citati iz virov – poševni tisk – niso lektorirani.)

Spomini na internetu: <http://www2.arnes.si/~osmbmi1s/>

Pri Miklavžu, 16. 11. 2002

Miklavž – kratak zgodovinski oris

Klopotci, klopotci veseli godci Slovenskih goric

(S. Janežič)

Miklavž pri Ormožu je razgibana gručasta vas ob cesti Ormož-Stročja vas pri Ljutomeru, lahkotno razpršena po 227 m visokem griču. Vas, ki je oddaljena 10 km od Ormoža, se je do leta 1955 uradno imenovala Sv. Miklavž pri Ormožu. Skozi stoletja je spadala pod ormoško graščino in pod križnike. V letih 1645–46 je po kraju morila kuga. Vasi pa v 18. stoletju niso prizanesli tudi barbarski Kruci.

Miklavž spada med izrazito kmetijsko-vinogradniška območja, kjer so glavni pridelki žito, krompir in krmne rastline, prebivalci pa se ukvarjajo z vzrejo govedi, svinj in perutnine. Najpomembnejša panoga pa je vsekakor vinogradništvo. Območje je primerno tudi za lovski turizem. V centru vasi je zadružni dom, zgrajen 1958, dom gasilcev pa je bil zgrajen pred drugo svetovno vojno. Leta 1933 je bilo v kraju ustanovljeno Društvo kmetijskih fantov in deklet pri Sv. Miklavžu kot nadomestilo za razpuščeno "Prosvetno društvo Orel". Bralno društvo je bilo ustanovljeno leta 1907, Ljudska hranilnica in posojilnica Miklavž pri Ormožu pa leta 1925 in še istega leta vpisana v zadružni register pri Okrožnem sodišču v Mariboru. Namen ustanove je bil, da obrestuje hranilne vloge na knjižice in tekoče račune, pridobiva nadaljnja potrebna denarna sredstva z najemanjem kredita, daje svojim zadružnikom kredite in po potrebi posreduje zanje nabavo gospodarskih potrebščin. Leta 1941 je bila zadruga likvidirana.

Vaški šaljivi grb je seme na mlince. Danes deluje v kraju več društev, med katerimi je zelo aktivno KUD Miklavž. Med kulturno-zgodovinskimi spomeniki izstopajo cerkev, župnišče, poslopje nekdanje žitnice in šola.

Veduto kraja obvladuje župna cerkev sv. Miklavža. Glede na velikost kraja je cerkev z bogato baročno opremo ogromna. Po svojih značilnostih spada med najpomembnejše arhitekture zgodnjega baroka na Slovenskem. Cerkev se prvič omenja leta 1486 v zvezi s krajem, ki je dobil ime po farnem zaščitniku sv. Miklavžu. Leta 1528 je postala sedež ormoškega vikariata oz. stalne kaplanije in šele leta 1617 vikariatne župnije. Od prvotne manjše in nižje cerkve je ohranjen del južne stene ladje in večina zvonika, ki je verjetno še iz 16. stoletja. Sedanja cerkev z zakristijo vred je bila zgrajena v letih 1683–92 in opremljena do leta 1696. Takrat so povišali tudi zvonik, ki je dobil svojo sedanjo obliko in velikost. Leta 1704 so Kruci izropali cerkev in uničili oltarje. Stranske oltarje so postavili leta 1716, veliki glavni oltar je v svoji osnovi iz leta 1690, kipi in okrasje pa so bili izdelani do 30. let 18. stol. Leta 1874 so predelali

cerkvena okna, leta 1876 pa nadomestili stopniščni stolpič pri zakristiji s sedanjimi oratorijevimi stopnicami.

Cerkvena zunanjščina učinkuje velikopotezno zaradi svoje višine, kar velja tudi za njeno notranjščino, ki jo krasí ornamentalna slikarija Franca in Janka Horvata iz leta 1906. V notranjosti sta vzdani nagrobni plošči župnikov Matije Mihaela Žagarja, graditelja sedanje cerkve, in Štefana Modrinjaka, prvega slovenskega pesnika in pisatelja iz ormoške okolice.

Pod cerkvijo stoji nekdanja žitnica komende Velika Nedelja. Gre za mogočno enonadstropno stavbo, ki ima na pročelju križevniški križ in letnico 1883. Na vzhodni strani jo spremlja leseni balkon. Ob cerkvi stoji kapela sv. Ane z grobnico družine Maherič iz Hermancev, zgrajena med letoma 1814 in 1818. Na fasadi hrani baročni kip iz 1. pol. 18. stol., v notranjosti pa je klasicistični kip Križanega iz časa nastanka kapele. Kakih 30 metrov od žitnice proti jugovzhodu je ob cesti spomenik padlim borcem in žrtvam fašizma. Ima obliko tristranične piramide s tremi belimi marmornimi ploščami, na katerih je 26 imen žrtev.

Miklavž je rojstni kraj, kjer so svojo mladost preživljali Franček Bohanec (prevajalec, književnik in urednik), Slavko Bohanec (pedagoški pisec in družbenopolitični delavec), Davorin Valenšak (zgodovinar, publicist), Ivan Jožef Tomažič (lavanški škof, organizator in bogoslovni pisatelj) in Stanko Janežič (duhovnik, pesnik).

Nevenka Korpič, Pokrajinski muzej Ptuj

Iz župnijske kronike

6. 11. 1892,
tj. 22. pobinkoštno
nedeljo, blagoslovil je
domači župnik i
dekan prečistj. g.
Albin Schwinger novo
pozidano šolo
"Narodna šola" v
navzočnosti c. kr.
okrajnega glavarja
viteza Scherer, c. kr.
okrajnega šolskega
nadzornika I. Ramer;
zastopnika okrajnega

šolskega sveta dr. Geršaka i dr. Omulec..., mnogo došlih g. učiteljev i velike množice
ljudstva z domače i sosednih župnij.

Ob 110. obletnici šolske zgradbe pri Miklavžu

Veliki dogodki v razvoju znanosti konec 19. stoletja so nehote napovedovali prihodnost, ki bo bogata z znanjem in z neslutnimi odkritji, ki jih bo ustvaril človeški rod. Sodobnik tega časa je bil tudi slovenski fizik Jožef Stefan (1835–1893), ki je z 28 leti postal redni profesor na dunajski univerzi. Znan je tudi po tem, da je prvi izračunal temperaturo na površju sonca, in je avtor zakona o toplotnem sevanju. Z njegovim znanjem in znanjem drugih posameznikov tega časa je bilo razjasnjenih veliko vprašanj, ki si jih je zastavljal takratni svet.

Modrost pa so imeli tudi naši pradedki, ki so se odločili za zidavo novega šolskega poslopja v Miklavžu. Šolstvo je takrat imelo v Miklavžu že tradicijo, čeravno nekateri zgodovinski viri (šolska kronika) trdijo, da se je razvoj šolstva pri nas začel nekoliko pozneje kot v neposredni okolici. Isti viri navajajo, da je bila komisijska določitev stavbnega prostora za novo šolsko poslopje v začetku pomladi 1890 in da se je zidava novega šolskega poslopja začela v septembru 1891. Vodstvo in zidavo šole je prevzel takratni šolski ogleda Jožef Pavličič iz Vuzmetinec. V novozgrajeni šolski stavbi so bile štiri prostorne sobe, dve stanovanji za učitelje in stanovanje za šolskega pomočnika ter veliki kletni prostori in podstrešje. Otvoritev in blagoslovitev nove šolske zgradbe, kot najlepše v ormoškem okraju, je bila v nedeljo, 6. novembra 1892.

Vhod v šolo je bil iz vzhodne strani zgradbe, kjer se danes nahaja opuščeni depo za prelaganje premoga, ki se je uporabljal vse do leta 1992. Zgradba je do svoje 110-letnice doživela nekaj sprememb in večjih ali manjših obnov. Vse od izgradnje stoji ponosno v centru Miklavža in služi svojemu namenu, razen od jeseni 1944 in verjetno do maja 1945, ko je v njej domoval nemški "vermanšaft", pozneje "folksšturm", nazadnje vojaštvo, ki so šolsko zgradbo zanemarili in poškodovali.

Prva obnovitvena dela so bila izvedena v počitnicah leta 1925, druga v šolskem letu 1956/1957. Največji poseg je bil storjen v šolskem letu 1968/69 (septembra 1968 do oktobra 1969) z dozidavo prizidka in temeljito prenovo zgradbe iz leta 1892, ki je zajemala obnovo strehe, notranjih ometov, hodnikov in stopnišč, sanacijo zidne vlage, obnovo kleti, zamenjavo talnih oblog s parketom in stavbnega pohištva, napeljavo vodovodne, centralne toplotne in električne napeljave ter dokončno ureditev notranjih prostorov glede namena in porušitev dotrajanih in neprimernih sanitarij. Stara šola, kot jo sedaj imenujemo, dobi tako današnji namen uporabe prostorov, in sicer šest prostornih učilnic, ki se lahko uporabljajo za razredni in predmetni pouk, in dve pisarni. V častitljivi starosti leta 1994 doživi nekdanja lepota zamenjavo strešne kritine z novo, skupaj s sanacijo ostrešja. Na žalost pa se istočasno odstranijo dimniki in zračniki do podstrehe, kar ji je odvzelo nekaj starega sijaja. Sledi obnova fasade, ki se je izvedla 1995, ter obnova centralne kurjave s prehodom na kurilno olje, kar se zgodi leta 1992. Z zamenjavo oken v novem delu šolske zgradbe v letih 1999 in 2000 se dokončno doseže normalno ogrevanje šolskih prostorov.

Stari lepotici, ki je preživela dve vojni vihri in veliko viharjev, je posijalo nekaj svetlih sončnih žarkov.

Prvi leta 1969, ko je bila popolnoma obnovljena in je dobila prvi prizidek s petimi učilnicami, od tega dve specialni (tehnična delavnica in kabinetna učilnica za pouk biologije, fizike in kemije), zbornico s pisarnama, 2 kabineta, jedilnico z novo kuhinjo ter nove sanitarije.

Drugi leta 1975, ko so bili zgrajeni prostori za potrebe vrtca, ki je takrat deloval v sklopu šole, katera ga je tudi ustanovila – s tremi igralnicami, bolniško sobo,

razdelilno kuhinjo, zbornico, kabinetoma, garderobo s sanitarijami in s prostornimi kletnimi prostori.

Tretji pa leta 1991, ko je bila zgrajena telovadnica s telovadnim prostorom (508m²), galerijo (cca 100m²), garderobami in sanitarijami s tuši.

Vse to je bilo možno ob razumevanju lokalne in državne oblasti ter ob velikem prizadevanju posameznikov, za kar se jim ob tej priložnosti zahvaljujemo.

Za prizidek in obnovo stare šole leta 1969 gre zahvala takratnemu predsedniku občinske skupščine občine Ormož Francu Novaku in takratnemu ravnatelju šole Karlu Korenu ter takratni republiški izobraževalni skupnosti in republiškem sekretariatu za kulturo in prosveto.

Za izgradnjo vrtca 1975 pa se zahvaljujemo takratni družbenopolitični delavki v občini Ormož Marici Brazda ter občinski in republiški skupnosti za otroško varstvo.

Za izgradnjo telovadnice 1991 smo hvaležni takratnemu predsedniku izvršnega sveta občine Ormož Viliju Trofeniku, sedanjemu županu občine Ormož, in občanom občine Ormož, ki so z občinskim samopriskom prispevali tudi delež potrebnih sredstev.

Tako ima šola Miklavž s predvideno uporabo prostih prostorov vrtca, z manjšimi dopolnitvami (prostor za knjižnico in praktični pouk gospodinjstva) vse prostorske pogoje za prehod šole v devetletko, katerega smo odložili na z zakonom predpisani rok 2003–2004 zaradi kadrovskih razlogov. V šolskem kolektivu namreč poteka v obdobju 2000–2003 menjava generacij strokovnih delavcev zaradi upokojitev. Od skupno 17 strokovnih delavcev šole se jih v tem času upokoji 9, zato bi bilo nesmotrno hiteti z uvajanjem devetletke.

Želeli smo si, da bi bila šola prepoznavna, in zato sestavili znak šole, ki ga je v sodelovanju z delavci šole oblikoval Iztok Kukovec, Design studio K Ptuj. Obrazložitev likovnega simbola Osnovne šole Miklavž pri Ormožu je naslednja: simbol je sestavljen iz dveh pravokotnih trikotnikov, katerih hipotenuza je krožna. Trikotnika sta zrcalno postavljena v zeleni barvi. To ponazarja vinske griče in dolino, v kateri se nahaja matična šola, obenem pa tvori črko M (Miklavž). Nad to likovno formo je stilizirana odprta knjiga, ki simbolira dejavnost javnega zavoda. Nad knjigo je krog oranžne barve, ki predstavlja sonce. Celotna likovna forma asociira figuro učenca.

K lepim in urejenim šolskim prostorom kot potrebnemu pogoju za nemoteno šolsko delo sodi tudi nenehna skrb učiteljskega zbora in kolektiva za strokovni razvoj kot celote in posameznika kot strokovnjaka. V to smer smo zadnja šolska leta usmerjali vizijo šole, ki naj bi rasla v kakovosti, vzgojni naravnosti in javnem delovanju. V ta namen smo uvajali novosti, ki jih je bilo pametno vpeljati. Odprli smo proces, v katerem se tradicionalni pouk postopoma izpodriva s procesnostjo učnega dela. Ni dovolj, da učenci zgolj reproducirajo znanje. Pomembno je razumevanje in analitičen pristop, ki sam po sebi skrbi za delovno vzdušje in motivacijo. Tak pouk učence navaja k samostojnosti in jim pomaga izoblikovati pozitivno samopodobo. Vzgojna naravnost pa pomeni oblikovanje vrednot, ki naj bi jih oblikovala sodobna šola. Na tem področju obstaja še veliko dela in neznank. Pohvalimo se lahko z dobrimi rezultati na območnih, regijskih in državnih tekmovanjih v znanju in širokem spletu dejavnosti

šole. Posebej smo skrbeli za javno afirmacijo šole v kraju in širše. Tako smo letno bili organizatorji in izvajalci vsaj dveh odmevnih javnih prireditev, obenem pa nudili zainteresiranim v kraju in občini več kulturnih programov.

To je sad dolgoletnega delovanja in prizadevanj, ki kaže, da so strokovni in svetovalni delavci ter drugi delavci šole aktivni in želijo učencem le najboljše. Zavedali smo se tudi, da brez staršev ne bi mogli doseči takih rezultatov. Zahvala ob tej priložnosti velja torej vsem, ki ste nam zaupali in pomagali. Občasne težave, ki so rezultat dela, moramo jemati kot vezi, ki naj med udeleženci v procesu vzgoje poglobljajo odnose v smislu partnerstva, ob dejstvu, da se morajo otroci razen pravic zavedati tudi dolžnosti.

Ko rečemo, da se učitelj rodi, mislimo na čustva in značaj, ne pa toliko na strokovnost. Zato ob koncu želim, da strokovni in svetovalni delavci šole še naprej sledijo tej misli. Upam, in verjamem, da bo šolski kolektiv pod novim vodstvom tudi v bodoče upravičil zaupanje vseh in s polno odgovornostjo izvajal izobraževalni proces po poteh, ki so učencem najbližje in dosegajo dobre rezultate znanja. Zato ob koncu želim, da strokovni in svetovalni ter drugi delavci šole še naprej sledijo tej misli.

Miroslav Tramšek

Iz šolske kronike

Martin Šalamun, ki je bil "šolski voditelj" že od leta 1891, je v šolski kroniki 1920/21 zapisal:

Šolsko poslopje stoji sredi vasi ob okrajni cesti in ima lep predvrt, zasajen z grmičjem in cveticami. Ima prosto in zdravo lego. Šolske sobe so prostorne in svetle. V poslopju kakor tudi izven vlada lepa snaga.

*Razpredelnica šolo obveznih otrok v Sv. Miklavžu
Krajnje desetletje 1910/1911 — 1919/1920*

Šola	Šolani krajci	1911		1912		1913		1914		1915		1916		1917		1918		1919		1920	
		dečki	dečke	dečki	dečke	dečki	dečke	dečki	dečke	dečki	dečke	dečki	dečke	dečki	dečke	dečki	dečke	dečki	dečke	dečki	dečke
1	Sv. Miklavž	26	20	26	19	26	17	30	24	26	29	36	30	36	35	28	25	29	24	23	23
2	Kurmetinci	22	25	18	24	23	28	23	21	19	20	14	21	12	22	19	29	18	21	13	13
3	Kajžar	19	20	21	21	22	24	23	22	24	23	29	22	29	23	23	24	23	25	32	25
4	Prebovniki	32	26	33	40	28	38	32	34	28	32	26	31	25	36	23	34	29	34	27	34
5	Pinški vrh	22	34	20	35	20	35	21	41	29	42	22	45	21	44	24	40	25	39	24	45
6	Trčevine	13	10	13	8	12	8	13	9	8	9	4	4	6	5	5	6	6	2	4	4
7	Stromanci	18	15	20	21	14	26	16	25	21	28	18	23	20	20	19	20	21	22	18	25
8	Stolni	11	19	12	22	14	19	10	14	16	15	14	19	16	14	14	16	15	14	11	13
9	Plčevce	14	15	9	14	11	14	12	15	16	8	22	11	20	4	19	6	16	4	19	41
10	Posvalom	6	9	8	4	4	5	6	4	6	4	5	2	8	3	9	4	11	3	9	9
11	Klan	16	8	16	4	14	8	13	9	11	10	10	9	10	10	11	10	10	10	13	8
		199	216	196	235	194	232	199	218	210	220	210	216	204	206	206	214	204	219	197	221
		415	421	416	414	414	414	414	414	430	426	410	410	420	420	426	418	418	418	418	418

Opomba: Šole obiskovalnih otrok je bilo vsako leto povprečno 10 manj nego šole obveznih. Ostali so brez panta.

Razpredelnica šoloobveznih otrok v Sv. Miklavžu v šolskih letih 1910/11 do 1919/20

Šolsko leto 1926/27: V poletju in jeseni 1926 je razburjalo tukajšnje prebivalce zlasti one v Kajžarju pet požarov, ki so nastali na nepojasnjen način. Sum je padel na 12 letnega učenca 3. razreda tukajšnje šole, ki je dne 13. oktobra 1926 priznal šolskemu upravitelju, da je prejšnji dan zanetil viničarijo Ivana Keček v Kajžaru. Fant je bil oddan ormoškemu sodišču, kjer je bil zaprt 6 tednov. Dne 24. maja 1927 je zopet zažgal gospodarsko poslopje Marije Kociper v Kajžarju. Vsled tega je občinski odbor pri Sv. Miklavžu izgnal iz občine v domovinsko občino Ivanec celo družino... Deček je žrtev slabe domače vzgoje. Mati ga je navajala k beračenju in kjer ni dobil kruha je iz mahčevalnosti zažgal. V šolo je hodil nerad ter se je večinoma potepal. Šolski upravitelj je predlagal oskrbovalnemu sodišču v Ormožu oddajo dečka v poboljševalnico, a vsled pomanjkanja prostora ni mogel biti sprejet.

Šolsko leto 1930/31: Šola nima ne telovadnice in ne primerne telovadišča, kar zelo ovira pouk v tem predmetu. V zimskem času so se izvajale proste vaje v razredu, v kolikor je to dopuščal prostor, poleti pa se je telovadilo na prostem pred cerkvijo ali pa v bližnjem gozdu. Vadile so se predvsem redovne vaje in mladinske

igre. Da bi prišla šola do primerne telovadišča, je dalo sresko načelstvo z odlokom z dne 10. julija 1931. krajevnemu šolskemu odboru nalog, da preskrbi primeren prostor za telovadišče. Kot tak bi prišel v poštev del cerkvenega travnika, ki leži za šolskim poslopjem."

Šolsko leto 1939/40: *V šolskem vrtu se vadijo učenci in učenke v sadjarstvu in vrtnarstvu. Na šolskem vrtu je tudi čebelnjak s 4 A. Ž. panji; čebelnjak in panji so last šolskega upravitelja (Slekovec Adalbert – op. ur.).*

*Pred šolskim poslopjem se je na novo uredil cvetlični vrt. Sezidali so se betonski obrobki, izvršila se je kanalizacija in vrt se je na novo zasadil. Vrt krasita dve lepi trati, skalnjak, ob vhodu v poslopje dve vrsti visokih rož, v južnem koncu pa je posajena srebrna smreka (*picea pungens*). Pogled na šolsko poslopje je sedaj mnogo lepši in prijaznejši.*

Zima 1939/40. je bila ena najhujših, kar jih pomni ljudstvo... Temperatura je bila skoraj stalno okoli -20°C ... Plast snega je bila debela od 50–70 cm. Ljudstvu je začelo primanjkovati kuriva, ker radi velikega snega ni bilo mogoče v gozd po kurivo, nihče pa se na tako dolgo in ostro zimo ni pripravil. Domači rudnik premoga v Ilovcu je bil vso zimo polno zaposlen in je komaj sproti zmagoval naročila...

Pomlad je bila mrzla in deževna. Delo na polju in v vinogradih se je močno zakasnilo. Še meseca junija so ljudje sadili krompir in koruzo...

Miklavška šola v mojih spominih

Bilo je poleti 1926, ko sem 4. avgusta izpolnil 6 let. Pred našo hišo v Brebrovniški grabi se je ustavil visok in krepak mož, gosposko oblečen in z lepo zavito palico v rokah. Vprašal je po dečkcu z imenom Stanko, to se pravi po meni.

Oča in mamika sta gosta spoštljivo sprejela in ga v "hiži", veliki sobi, prijazno pogostila. Dobro sta ga poznala, saj je bil upravitelj miklavške šole, Drago Pinterič po imenu, in je večkrat prišel z drugimi učitelji in učiteljicami k nam na obisk. Vedela sta tudi za vzrok tokratnega obiska, ki je bil napol uraden. Najmlajši sin številne družine je goden za šolo. In to se je tudi zgodilo.

Tako je bilo konec mojega prvega otroštva in tiste najbolj tople navezanosti na dom. V septembru sem začel vsakdanjo pot do Miklavža, skupaj z dve leti starejšim bratom Gustekom in drugimi otroki naše grabe, posebno s sosedovimi – Žalarjevimi in Cimerljatovimi.

Veliko nas je bilo in naše poti – eno uro hoda v eno smer in eno uro za povratek – niso bile ne predolge in predolgočasne. Prav na teh poteh se je dogajalo veliko lepega in veselega. Bratili smo se s travniki, šumami, sadovnjaki, goricami, potoki, pticami, z vsemi drugimi živalmi, majhnimi in velikimi, z vsakovrstnimi ljudmi, ki smo jih srečevali in spoštljivo pozdravljali s starim in obvezim pozdravom "Hvaljen Jezus" (navadno smo ga skrajšali v bolj malo razumljivo besedo "hvalns"). Najbolj pa smo bili povezani med seboj, čeprav je med nekaterimi kdaj prišlo tudi do hujših besed ("cijavanja") in tudi do pretepa. Pa to se je hitro zgledilo in zgubilo.

Posebno lepo je bilo pozimi, ko smo hodili po mehkem ali tudi trdem snegu in se "spelavali" po zamrzlih potokih in mlakah. Takrat so bile naše poti iz šole domov zelo dolge.

Med učitelji sem ohranil v posebno lepem spominu gospo Marico Pinterič, upraviteljevo ženo, ki je poučevala prvi razred. Bila je bolj majhna, vedno prijazna in dobrohotna. Z lahkoto nas je naučila branja in pisanja. Bila je Primorka, iz Trsta. Ko sem kot duhovnik v času po drugi svetovni vojni služboval med tržaškimi Slovenci, me je prišla obiskat, zgovorna, ljubezniva, polna pozdravov in novic iz Miklavža in Prlekije.

Vse učitelje in učiteljice smo takrat šolarji – in vsi ljudje – zelo spoštovali. Nekoliko smo se jih bali, še bolj pa smo jih imeli radi. Še zdaj vidim njihove pojave pred seboj. V petem razredu je bil naš učitelj Aleksander Majhen, mlad, mnogostransko dejaven, znal nas je navdušiti za učenje in delo. Ob koncu šolskega leta smo nekateri dobili posebne nagrade za uspeh. Svoje sem bil zelo vesel. Bila je svojevrstna igra s podobami pomembnih kulturnih delavcev takratne naše države, z naslovom "Veljaki Jugoslavije". Tiste, ki so pri igri sodelovali, je nevsiljivo izobraževala.

To je bil zadnji letnik mojega šolanja v miklavški šoli. Dobro pripravljen sem šolanje eno leto nadaljeval na meščanski šoli v Ormožu, potem pa na klasični gimnaziji v Mariboru.

Miklavški šoli sem hvaležen, da me je uvedla na pot temeljnega znanja in učenosti ter vlila vame ljubezen do lepe slovenske besede, do petja, do slovenskega naroda in slovenske domovine. Ob vsem drugem lepem sem v tej šoli doživel tudi utrjevanje religiozne razsežnosti življenja, saj so družine, šole in župnije takrat med seboj lepo sodelovale in se pri vzgoji dopolnjevale ter tako v medsebojnem soglasju otroke oblikovale v zdrave, močne, delavne, vsestransko razgledane in vesele osebnosti.

Bog živi miklavško šolo tudi v prihodnjih desetletjih in stoletjih!

Maribor, september 2002

Stanko Janežič

Šola za mlade in starejše

V spominih na osnovno šolo najdlje ostanejo portreti učiteljev. V meni živijo trije: elementarka in njen mož – upravitelj, ter učitelj, ki je imel lahko pomnljivo ime – Jazbec. Vsi so bili begunci s Primorske. Njim, naštetim učiteljem, ki so morali zbežati pred italijanskimi fašisti, se lahko danes zahvalimo. Prinesli so v naše blatne kraje višjo svobodoljubno kulturo in močno zasidrano slovensko zavest.

Najbolj živi v meni podoba elementarke. Ta je od časa do časa spekla za lavor keksov in jih razdelila med nas. Ko pa je šlo za znanje, ni bila dobrohotna. Ker je torej moj "S" na tabli imel prevelik trebuh, mi je primazala takšno zaušnico, da sem se zvalil pod tablo. Nisem je mrzil, morda tudi zaradi tega ne, ker je k njej v počitnicah iz Maribora prihajala nečakinja. Bila je lepša kot gozdna vila! Čez desetletja sem jo srečal v razredu kot profesorico slovenščine. Prišel sem na njeno šolo kot pedagoški svetovalec. Ko sem jo gledal, se mi je zdelo, da sem spet tisti mali bos fant v hlačah do kolen.

Učitelj Jazbec je bil v razredu z nami kot eden izmed nas. Zapomnil sem si ga, kako je sedal v razredu na klop in kako nas je navduševal za svobodoljubno politično držo. Hvala mu za prvo hrano svobodoljubja. Podobno se je vedel upravitelj. Šlo mu je za ugled šole. Eno leto (moj šesti razred) sem moral še z enim sošolcem ostajati po

pouku v razredu. Pripravljaj naju je za sprejemni izpit na klasični gimnaziji v Mariboru. Uspeli smo.

Takratna banovinska oblast je v kraljevini imela več kot slab posluh za učitelje. Če sedaj poskušam iz obrisov dveh učiteljic, ki sta me učili, osvetliti njun profil, potem ju vidim v hiši nad župniščem. Po stenah se je cedila voda. Smrdelo je po gnilih deskah na polomljenih podih. To je vse.

V šolo sem se vrnil pred leti. Z mano je prišel ves ljubljanski literarni krog, ki je med pisatelji zajemal tudi mene, ker sem veljal za literarnega kritika. Kot da sijajo iz stropov reflektorji, tako svetli so mi ostali spomini na našo skupno večerjo v tej obnovljeni šoli. Grem po vrsti: Josipu Vidmarju, najstarejšemu med nami, so se svetile plave oči, njegova žena, primadona ljubljanske opere, je okušala gibanice. Prvi je spregovoril Rado Bordon (tudi tržaške krvi). Videl sem njegovo visoko postavo, vendar ne vem več, kaj je govoril. Pohitela je za njim z besedo kraševka Branka Jurca. Opazoval sem svojega najljubšega pisateljskega in človeškega tovariša Mateja Bora. Ta ni mogel pozabiti, kako so v Ormožu na partizanski spomenik vklesali njegove verze (verjel je, da bo po vojni svet drugačen, boljši za vselej). Ivan Potrč je molčal kot vedno. Mogoče ni pozabil, da je prišel na svet na Kajžarju, ki ga je opisal v enem od svojih zgodnjih del; morda pa se mu je stožilo, da ni mogel srečati svojega mladostnega prijatelja Jožeta Kerenčiča, ki je bil doma med temi griči.

Od vseh nastopajočih smo živi le še trije: Franc Šetinc, Franc Zdravce in jaz. Dvema sem že napisal nekrolog: Janezu Vipotniku in Ivanu Bratku, katerega mati je bila iz Vinskega Vrha.

Tako se je zgodilo: bil sem šolar in vrnil sem se v šolo kot slovenski pisatelj, s svojim osrednjim ljubljanskim literarnim omizjem. Moj spomin to šolo oživlja. Je nekakšna igrača v njem. Lahko jo gledam, njena velika okna, lahko jo voham, smrdečo po lizolu, lahko jo spregledam, če hitim mimo, mladost in zrelost pa ostajata v njej, v šoli, ki je ne bom nikoli pozabil.

Franček Bohanec

Spominjam se ...

Več kot šest desetletij je preteklo od mojih prvih korakov. Moja prva šola praznuje zdaj visok jubilej. Razveselilo me je, da se lahko ob tej priliki, metaforično rečeno, odpre srce in da lahko spregovori tisto, kar bi sicer ne spregovorilo.

Rad sem hodil v šolo. Ko mi spomin stopi v tisti čas in v moj rodni kraj, mi zdrsneta pred oči dve podobi kakor dva simbola moje mladosti. Na vzpetinici nad vasjo je mogočna bela cerkev z v nebo segajočim zvonikom. Spodaj sredi vasi je skromnejša šola. Moje življenje se je tako rekoč pričelo pri cerkvi in v nji. Že zgodaj sem ministriral, zvonil s cerkvenimi zvonovi, vsak dan visoko v zvoniku navijal cerkveno uro in vlekel na koru meh, da so orgle lahko bučno donele po cerkveni ladji. Toda prvi šolski dnevi so me za vedno zaznamovali posvetno, vse do današnjih dni.

Šolski dan smo začenjali z molitvijo. Preveč je bilo, dan na dan, in ni prihajala iz dna duše. Pisali smo na kamnite tablice s kamenčki in računali na stojalu z lesenimi kroglicami. Moja prva učiteljica gospa Pinteričeva, ki mi je ostala v spominu kot odlična elementarka, nas je naučila brati s tedaj znano črkovalno metodo, črka za črko. Razmeroma hitro smo dojeli smisel prebrane besede in kasneje tudi prebranega stavka. Tako se mi je iz dneva v dan bolj odpirala knjiga in z njo svet domišljije ter vedenja o njem onkraj rodne domačije.

Verouk mi je ostal v spominu z vedre, anekdotične strani. Kaplan pri farni cerkvi gospod Zajec je bil naš učitelj, a prerad je pogledal pregloboko v kozarec. V razred je prihajal pač tak ali drugačen. Če je stopil skozi vrata drugačen in grozeče zakričal: "Kanalje!" – smo bili vsi v strogi pripravljenosti. Popadel je ob šolski tabli lesen meter, sicer naš pomemben rekvizit za bistrenje računske pameti, in ga z vso močjo zalučal po razredu. Vsa naša telesa so bila tedaj že na varnem pod težkimi lesenimi klopmi. In v posebno čast mi je bilo, da sem smel edino jaz pobrati ta meter in ga tiho položiti pred gospoda na kateder. A kljub temu smo imeli radi verouk in gospoda Zajca. Zabavalo nas je.

Moj najljubši spomin, ki me tiho spremlja vse življenje, je spomin na učiteljico tretjega ali četrtega razreda. Bilo je drobno in krhko dekle, svetle polti, modrih oči in pšeničnih las – vse v pastelnih odtenkih. To še ni bila ljubezen, bila je le občudujoča zagledanost desetletnega, zorečega dečka. In ko smo tiste cvetoče nedelje, zbirajoč se na cerkvenem igrišču, na trati pred mlado lipo, posajeno ob smrti kralja Aleksandra, z začudenjem spremljali zmagoviti mimohod korakajoče nemške soldateske ob taktih vojaške godbe, sem se spomnil moje učiteljice. Tiste dni je kakor mavrica za vaškim potokom potonila in se izgubila v neznano kam. Tedaj sem zajokal.

Sledila so črna leta. Mnogo kasneje sem dojel, zgrozeč se, da sem bil zadnja tri osnovnošolska leta objekt najbolj pošastne indoktrinacije vzgoje. S Hitlerjevim izrekom, da mu naj naredijo to deželo spet nemško, so nemški učitelji v nas otroci vse naravne vzgojne vzgibe izrabili kot vabe za hitro oblikovanje tuje, torej nemške osebnosti, ki bi v vojni brez pomisli žrtvovala tudi svoje življenje.

Tako "naštencani" smo stali v vrsti kakor Cankarjevi mladci v Podobah iz sanj, s stotnikom – Smrtjo na začetju kompanije. "Naprej – marš!" pravi Cankar v tej knjigi. Premnogo črno obrobjenih pisem se je vračalo s svetovnih morišč v mojo Prlekijo.

Imel sem srečo: vojne je bilo konec. Obetal se je boljši povojni čas. Generacijam pred menoj, in tudi moji generaciji, poti za nadaljnje izobraževanje niso bile odprte. Le redkim iz prejšnje generacije, najčeseje za bogoslovne študije, je uspelo doseči po osnovni šoli kaj več. Moji generaciji ni bilo dosti bolje. Mnogi obetajoči mladi ljudje so ostajali pred zaprtimi vrati. Med njimi sta kosila alkohol in tuberkuloza.

Kljub vojni in tudi drugačni osebnostni načetosti sem ohranil spoštljiv odnos do moje osnovne šole. Dala mi je bogato popotnico v življenje, ne da bi zato od mene kaj zahtevala. Vendar sem se čutil dolžnika. Naključje je hotelo, da sem si nekoliko pomiril vest, ko smo v šestdesetih letih prejšnjega stoletja zasnovali uspešni slovenski program "Sto let – sto novih osnovnih šol". Tedaj sem imel priložnost kot minister za kulturo in prosveto zastaviti odločno besedo za zelo potrebno prenovo šole.

Danes verjamem, da imamo pri Miklavžu dobro in sodobno šolo, neprimerljivo višje kakovosti od one v mojem času. Občutek imam, da ne stoji več tam doli pod mogočno belo cerkvijo vsa skrušena in neboljena. V mojih očeh je dvignjena visoko tudi v pedagoški naravnosti in opremljena z najsodobnejšimi elektronskimi učnimi sredstvi. Ko se danes sprehodim ob šolskem pročelju, se zazrem v velika okna mojih nekdanjih učilnic. Zazdi se mi, da gledam spletna okna internetskega sistema, ki nam kažejo véliki svet in veličino človeškega duha, brez meja. Ponosen sem na to mojo osnovno šolo.

Slavko Bohanec

Spomini na osnovno šolo

Gospod Stanko Puklavec živi v Stročji vasi. Rojen je bil v Hermancih pred 90 leti. Njegov oče je bil župan občine Hermanci, pod katero sta spadala tudi Jeruzalem in Ilovci.

Stanko je osnovno šolo obiskoval pri Miklavžu. V tistih časih je bil upravitelj šole Drago Pinterič, ki je bil po Stankovih besedah zelo dober učitelj. V višjih razredih ga je poučeval zemljepis. Na zemljevidu, obešenem v kotu razreda, so morali znati pokazati vse države in kraje, ki jih je gospod upravitelj imenoval. Gospod Pinterič je bil tudi zelo strog, a pravičen, ljubil je red. Izbiral pa je tudi boljše učence, ki so nameravali nadaljevati šolanje, in jih še dodatno učil. Spomni se, da je bil šolski upravitelj večkrat na obisku pri njih doma.

Svoje učiteljice v nižjih razredih pa se ne spominja rad, ker je vedno hodila s palico okrog in pretepala otroke za vsako malenkost. Nekoč so pisali nalogo, učiteljica pa je s palico za hrbtom hodila okrog med klopmi. Naenkrat je v razredu zasmrdelo. Učiteljica je vprijoč iskala krivca. Stanko – poštenjak – je vstal. Učiteljica ga je s palico namahala po glavi, da je bil ves krvav. Njegovim staršem se to ni zdelo prav, v šolo pa zaradi tega niso šli. Ta učiteljica je imela hčerko, ki je tudi poučevala na tej šoli, a je bila bolj boječa. Če s kakim učencem ni mogla na kraj, je poklicala mamo. Ta pa je grešnika odpeljala na stranišče in ga natepla s palico.

Gospod Stanko sam zase pravi, da je bil primerno dober učenec. Največ težav je imel – kakor tudi drugi učenci – s slovenščino, saj so bili navajeni le na narečje.

V šolo so prihajali okrog osmih, domov pa so se vračali pozno popoldne. Seveda so vsi hodili peš. Pot domov je bila včasih zelo dolga. Fantje so imeli v gozdu spravljene palice, s katerimi so se vojskovali. Učiteljica je zvedela za to. Palice so morali prinesiti v šolo, se postaviti v dve vrsti drug proti drugemu in drug drugega tepsti po dlaneh. Če je kdo prenežno udaril, je učiteljica pokazala, kako je treba.

Malico so otroci prinašali s seboj. Takrat je bila velika revščina. Malica je bila ponavadi suh kruh ali jabolko. V razredu je bilo veliko otrok, dečki in deklice so sedeli ločeno. Ko so bili fantje malo starejši, so radi nagajali dekletom. Le učiteljica za to ni smela zvedeti. Še huje je bilo, če je za to zvedel gospod župnik, ki je v tistih časih verouk poučeval v šoli.

Najbolj se gospod Stanko spomni dneva, ko so se vračali iz šole in je na Kajžarju videl prvi avtomobil, last gospoda Zadravca, lastnika oljarne v Središču, in dneva, ko je umrl pek Tramšek. Učenci so šli na pogreb, saj je gospod Tramšek storil za šolo veliko dobrega. Tega pa se spomni zato, ker je po pogrebu dobil beli kruh, ki je bil takrat velika dragocenost.

Gospod Stanko pravi, da ga spomin zapušča. Če bi se našel še kdo, ki je takrat hodil v šolo in bi skupaj obujala spomine, bi se verjetno spomnil še marsičesa. Mislim pa, da so nam tudi ti drobci njegovih spominov osvetlili delček življenja učencev pred takoavnimi leti.

Po pripovedovanju zapisala Emilija Prosnik

Iz šolske kronike

Šolsko leto 1940/41: Učitelja Zidarič Dana in Stajanko Alfonz sta bila meseca maja internirana, kakor večina učiteljev v ptujskem srežu, nato pa so bili izseljeni v Srbijo ali na Hrvaško. Nemško šolo sta meseca maja organizirala Avstrijca Zupanc in Riz, nato pa so dospeli manj sposobni učitelji, od katerih je bila le polovica kvalificirana. Poučevali so v 5. razredih popolnoma nemško. Pouk je v glavnem obsegal nacistično zgodovino, petje in telovadbo. Učenci so bili navdušeni za vojsko in podivjani. Učiteljstvu so se na videz pokoravali, sicer pa jih zasmehovali. 1944 je prenehal šolski pouk. Šolo je zasedel "Wehrmannschaft", kasneje "Volkssturm", nazadnje vojaštvo.

Spomini na osnovno šolo

V času okupacije med drugo svetovno vojno je osnovno šolo obiskovala gospa Mimika Janežič.

Šolo je pravzaprav začela obiskovati leto dni prej, kot bi jo glede na starost morala. Tisto leto so otroci šolsko leto zaključili z velikonočnimi prazniki. Na cvetno nedeljo so prišli Nemci. Slovenskih učiteljev ni bilo več. Prišle so nemške učiteljice in "oberlerer". Gospa Mimika se spominja predvsem učiteljice Paule, visoke ženske, vedno oblečene v "dirndl", ki je kadila, tepla in zmerjala otroke s "ferfluhter kerl". Pouk so imeli od osmih do poldneva, malico so prinašali s seboj. Učili so se predvsem matematiko, nemščino, lepomiselnost in telovadbo. Telovadili so na prostem, na prostoru za današnjo dvorano. Nekoč so imeli telovadni nastop, na katerem pa ona ni mogla sodelovati, ker si je s sekuro poškodovala palec na nogi.

V šolo so nosili dva zvezka, enega karirastega za matematiko in enega za pisanje. V šoli so imeli zvezek za šolske naloge, kjer je bilo vedno vse rdeče podčrtano. Knjige so imeli v šoli. Bilo jih je malo. Otroci med seboj niso smeli govoriti slovensko. Če je učiteljica koga slišala ali če ga je kdo zatožil, je bil tepen.

Večji otroci so učiteljici Pauli dali vzdevek "Čaplarekovic", zakaj pa se gospa Mimika ne spominja več. Posebno hudo je bilo v šolo hoditi pozimi. Hodili so peš. Niso imeli plaščev in bund kot danes. Dekleta so se ovijala v velike pletene rute, fantje so imeli suknje; obuti so bili v čevlje iz svinjske kože, ki jih jim je naredil čevljar na domu.

Včasih so se pri njih ustavili partizani, ki so jim obljubljali, da bodo kmalu spet hodili v slovenske šole.

Po pripovedovanju zapisala Emilija Prosnik

Šolske razmere za časa okupacije

Od 10. maja 1939 do 10. febr. 1946

Po vrnitvi iz pregnanstva iz sosednje občine, smo našli šolo močno poškodovano, nekaj od drobcev granat, največ pa od pustošenja za časa 5 tedenske fronte po vojaštvu... Vrata, okna močno poškodovane, ključavnice vse pokvarjene, brez ključev. V šol. kleti je bilo 20 voz gnoja, učilnice onesnažene, razdrapane.

Do konca maja 1945 sta bivši šolski nadzornik Karbaš Fran in učitelj Stajnko šolo zasilno popravila, očistila in šolo usposobila, da se je 4. junija 1945 začel pouk v treh učilnicah v nadstropju. Do 20. junija 1945 je deco poučeval učitelj Stajnko sam v vseh razredih, nato mu je na njegovo prošnjo bila dodeljena Vojsk Milka kot začasna pomočnica. Šola je ta čas spadala pod okraj Ormož. Šola niti šolarji niso imeli nikakih učil. Pouk se je začel skoraj v vseh razredih na isti stopnji, ker učenci niso obvladali niti dialekta, zelo slabo pa knjižno slovenščino. Bili so podivjani, toda obisk pouka je bil dober, ker so si vsi zaželeli slovenske šole.

Šolski vrt cela štiri leta ni bil urejevan, niti gnojen, plot je popolnoma propadel. Na vrtu je bilo razmetano mnogo opeke in kamenja. Sadonosnik je bil zanemarjen.

Šolsko leto 1946/47: *Leto 1946 je leto obnove. Na šolskih poslopijih se je popravljalo strehe, žlebovje, okna, vrata, ključavnice in peči.*

...Zasluga šolskega upravitelja Stajnka je dodelitev telovadišča iz agrarnega sklada za fizkulturo... Fizkultura se je razmahnila in organizirala. Vodi jo tov. Zidarič Ivo.

Šolsko leto 1948/49: *Vsa pažnja se je posvečala znanstvenosti in sistematičnosti pouka; učence se je odvajalo od neznanstvenega pojmovanja prirodnih in življenjskih pojavov. Da bi to lažje izvajali, se je učiteljski zbor redno sestajal k političnemu in strokovnemu študiju, sindikat prosvetnih delavcev pa je poskrbel tudi za ideološka, politična in strokovna predavanja svojih članov.*

Spomini na službovanje pri Miklavžu

V času po osvoboditvi je na šoli bila zaposlena gospa Draga Tomažič. Nekega dne sem jo poklicala po telefonu, da bi se dogovorila za sestanek. Zaslišala sem energičen ženski glas, ki bi ga prisodila ženski sredi petdesetih in ki je vzbujal spoštovanje. Kasneje sem zvedela, da bo gospa Draga kmalu stara osemdeset let. Odkrila pa sem tudi, da je zelo čustvena in občutljiva.

Gospa Draga Tomažič je doma iz Ljutomera. Že kot otrok je okrog sebe zbiralala otroke in jih učila vsega, česar se je sama naučila v šoli. Posebno rada je imela glasbo. Njena vzornica je bila Minka Cahl. Šolanje je nadaljevala pri šolskih sestrah v Mariboru, kjer se je dan začel z molitvijo. V šoli je vladal strog red. Tudi na sprehode, v gledališče in na ples so gojenke hodile skupaj in pod nadzorom prefekte. Kljub njenemu budnemu očesu pa so si dekleta našla kake simpatije med študenti.

Ko je bila v drugem letniku, je izbruhnila 2. svetovna vojna. Odšla je domov. Po vojni je povsod primanjkovalo učiteljev. Biti učiteljica je bila še vedno njena srčna želja. Njeno prvo delovno mesto je bilo v Razkrižju. Ker je sodelovala v neki demonstraciji, je bila kazensko premeščena k Miklavžu. Ob delu je potem dosegla potrebno izobrazbo in naredila strokovni izpit. Še danes se s spoštovanjem spominja svoje odlične mentorice gospe Angele Žorž in upravitelja gospoda Staneta Horvata. Oba sta bila strokovno dobro podkovana, gospa Žorž pa tudi vsestransko izobražena. Kot učiteljica začetnica je bila za dobro delo nagrajena z obiskom pri takratnem ministru za prosveto Miletu Klopčiču.

Na šoli je bilo takrat sedem učiteljev, otrok pa toliko, da so imeli pouk dopoldne in popoldne. Trikrat na leto jih je obiskal inšpektor, upravitelj pa je hospitiral vsak mesec. Primanjkovalo je učbenikov, učnih pripomočkov. Učitelji so vse pripravljali in izdelovali sami. V šoli so bili cele dneve, včasih tudi pozno v noč. Plače so bile nizke, večkrat so bili lačni kot siti. Nekoč je poslala učeneca Jožka Šnajderja k očetu v Ljutomer po malo krompirja. Včasih so se hranili pri Simoničevih, včasih pri Tramškovi. Kljub težkim razmeram so se dobro razumeli, veliko so peli. Gospa Draga je vodila pionirski pevski zbor. Pravi, da so ljudje, ki so prišli v Simoničevo trgovino, včasih kar stali in poslušali, kako so otroci peli. Na tekmovanjih pevskih zborov je njena vzornica Minka Cahl ponavadi zasedla prvo mesto, ona pa drugo.

Otroci so hodili v šolo peš, nekateri od zelo daleč. Še danes ji pridejo solze v oči, ko se spomni, kako premraženi in premočeni so prihajali pozimi in so se sušili ob velikih lončenih pečeh.

S kolegico Katico Gral sta sodelovali pri kulturnem društvu. Večkrat sta pozno v noč na sposojenem pisalnem stroju pretipkavali vloge. Obleke, lasulje in šminke so si sposojali v mariborskem gledališču. Sama se je udeležila tudi tečaja odrskega ličenja v Ljutomeru. Najlepše je bilo, kadar je imel kdo rojstni dan. Tega so namreč praznovali pri župniku Kolencu. Takrat so se vsaj do sitega najedli.

Po štirih letih je odšla v Zadar, kjer je bil njen mož v vojaški službi. Nekega dne sta šla z možem na sprehod v predmestje Zadra. Pred majhno šolo v zelo slabem stanju je sedel kup otrok. Na vprašanje, ali nimajo pouka, so ji povedali, da je učiteljica pred štirinajstimi dnevi odšla. Pregovorila je moža, da je odšel na prosveto vprašat, ali bi lahko ona tam učila. Dobila je mesto. V začetku je imela velike težave z jezikom. Z njej lastnim pogumom, vztrajnostjo in entuziazmom je premagala vse težave in bila vzorna učiteljica, pri kateri so hospitirale številne generacije bodočih učiteljev. Po upokojitvi sta se z možem preselila v domače kraje, kamor jo je vsa ta leta vedno znova vleklo srce.

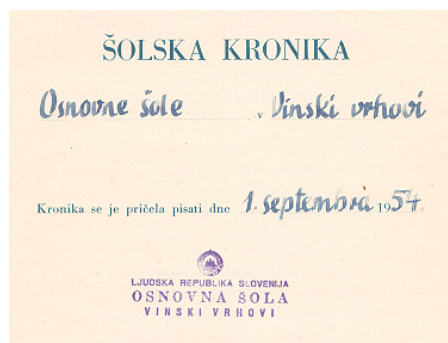
Po pripovedovanju zapisala Emilija Prosnik

Iz šolske kronike

Osemletna šola Miklavž se je preimenovala v Osnovno šolo Vinski vrhovi.

Šolsko leto 1959/60: Na mnogih zborih volivcev v začetku letošnjega leta so se pomenili o tem, kako uvesti neke vrste krajevni samoprispevek, da bi pospešili različna popravila, nakup nove opreme in gradnjo novih učilnic, telovadnice, šol. delavnice in mlečne kuhinje pri Miklavžu.

Šolsko leto 1961/62: V začetku leta se je vršil pouk v 3 izmenah, ker so nam primanjkovala učilnice. Tri izmene so bile v nižjih razredih in so otroci 1. in 2. razreda morali prihajati v šolo že ob 6.30 h. Ostali razredi pa so začeli s poukom ob 7.30 h. Prizadevali smo si, da bi čim prej odpravili te težave. Na intervencijo ŠO smo dobili odobreno izredno investicijo v znesku 715.000 din in tako smo uredili novo učilnico v trgov. lokalu KZM, ki se je nato preselila v dvoriščne prostore skladišča.

Invalidsko podjetje v Ljutomeru je kot najugodnejši ponudnik uredil učilnico s parketnim podom in še ostalo sobo za stanovanje učiteljem samcem, kjer sta stanovala tov. Bedrač Silvo in Zlatnik Jože, ki sta v začetku leta radi pomanjkanja stanovanj zasedla zbornico v šoli, tov. Kaučič Pepca pa šol. kabinet. Učila in zbirko učil smo morali preseliti deloma v učilnico 8. razreda in na podstrešje.

R.	št. uč.	št. uč. p.	izdelalo	%	avg.	%	učil. p.	učil. p.	učil. p.	učil. p.	učil. p.	učil. p.
1.	60	31	7	53	88.4	7	116	23	9	19	2	5.3
2.	60	32	10	52 (45)	15.36	8	124	10	11	22	2	4.5
3.	61	28	8	56 (44)	72.1	5	82	12	8	19	5	4.4
4.	63	35	8	56	88.8	7	112	5	14	23	7	4.9
5.	40	20	6	30	75	10	45	3	12	11	4	20
6.	55	27	8	48	80	11	40	8	6	6	18	31
7.	33	18	3	24	72.8	9	27.2	3	2	10	1	2.9
8.	32	26	4	24	75	15	25	3	2	11	7	2.4
8.B.	404	213	54	339	84	65	16	63	59	134	30	18.7

Tabela učnega uspeha ob koncu šolskega leta 1961/62

Kar še ni pozabljeno...

Moj vstop v šolo sega v davno leto 1953, torej je od tedaj minilo že skoraj pol stoletja. Spominjam se, da se tega nisem posebno veselil, še več – v začetku sem se šoli celo upiral...

Otrokom ob vstopu v šolo takrat niso posvečali posebne pozornosti, staršem pa je ta dogodek pomenil nekoliko več zaradi tega, ker je starost sedmih let sočasno pomenila tudi neko mejo, ko je bil otrok zrel in sposoben za opravljanje lažjih kmečkih in drugih del v hlevu in v hiši. Oblačila prvošolčkov so bila več kot skromna, po današnjih merilih celo ubožna. Doma iz flanele sešita srajca in grobo pletena jopa sta sestavljali zgornji del oprave; kratke tropikal hlače z naramnicami, dolge rjave nogavice s trakom iz elastike, ki se ti je zarezal v nogo nekje nad kolenom, in po možnosti čevlji, pa je bila zaščita spodnjega dela. Čevlji, ki smo jih nosili, so bili izdelani kar doma; izdelovali so jih potujoči čevljarji iz doma strojenih kož. In tu se začne moj odpor do šole.

Tudi k nam je prišel čevljar, da bi poleg drugih čevljarskih opravil izdelal še nove čevlje za bodočega šolarja, to je zame. "Takšne šolje mu napravi, ka de en cajt mir, na peta pa podplate pa mu nabij kapice!" je naročil ata z glasom, ki se mu ni dalo ugovarjati, mama pa je pripomnila: "Samo lepi naj bodo!" Ker je čevljar delal le po naročilu staršev, se na velikost moje noge ni posebej oziral, in ko so bili čevlji gotovi, sem se z vso grozo zavedel pomena tistih besed ob naročilu. Čevlji so bili okorni, trdi in zelo zelo veliki. In kako naj s takimi čevlji sploh hodim – in to celo v šolo? Še bolj žalosten pa sem bil pozneje, ko so se čevlji zmočili in se je eden povsem izmaličil, ker je bil izdelan iz drugačne kože kot oni drugi.

Druga stvar, ki mi je grenila misel na šolo, je bila šolska stavba sama. Moj dedek je bil namreč zidarski mojster, ki je že pred vojno zidal pomembnejše zgradbe v Ormožu, Varaždinu in celo v Avstriji. Ker so se pri njem večkrat oglašali njegovi stanovski tovariši, je beseda nanesla tudi na gradnjo šole pri Miklavžu. Znano je, da stavba stoji na pilotih, vendar se je med ljudmi govorilo, da so ti piloti zelo tanki in neustrezni. Namigovali so, da se stara pošta, ki stoji prav tako na pilotih, že pogreza, kar je vidno na razpokah zidu in tako se lahko zgodi tudi s šolo, saj je stara že preko 60 let. To je bilo dovolj za moje razmišljanje in strah, da bi se šola lahko podrla prav takrat, ko bom jaz v njej.

Leto vstopa v šolo je bilo povezano še z mnogimi drugimi stvarmi, ki jih otroci takrat nismo razumeli, le občutili smo jih.

Po smrti Stalina se je v ljudi naselila bojazen, da ga bo zamenjal še hujši tiran, posledice pa bi lahko čutili tudi v Jugoslaviji. Tega leta smo žalovali tudi za Borisom Kidričem, eni bolj, drugi manj, saj je bil po splošnem mnenju glavni pobudnik organiziranja zadrug, ki jih ljudje niso preveč marali. Zaradi raznih političnih in gospodarskih zapletov so ljudje v skrbi za preživetje in v strahu za mir pozabili na prisotnost svojih šolarčkov in tako sem precej samorastniško osvojil abecedo. In že je bilo tu leto 1954 in nova kriza zaradi cone A in B, kar je dišalo po smodniku.

Ljudje so v veliki tajnosti že pripravljali podzemna skrivališča za tisto malenkost vrednega, kar je še ostalo po vojni, šolarji pa smo z lesenimi puškami, ki so sestavljale običajne šolske telovadne rekvizite, ostro protestirali: "Trst je naš!" V takih razmerah nismo mogli zbrano misliti na učenje, toda upirati se temu tudi ni imelo smisla. In tako sem pozabil na tisto prvo nelagodje v zvezi s stabilnostjo šolske zgradbe, osvojil sem branje, pisanje in poštrevanko; raztrgal sem tiste grozne nove čevlje in pozabil na odmerke ribjega olja, ki smo ga morali otroci obvezno popiti v šoli in katerega

neprijetni okus še vedno začutim v ustih, ko se spomnim nanj. Zaradi preprečevanja rahitisa smo namreč morali otroci v tistih letih jemati dnevno odmerek vitamina D, ki ga je bilo največ v takrat dostopnem ribjem olju. Neprijetno opravilo je morala opraviti učiteljica 1. razreda, ki je s temno štirioglasto steklenico olja šla od učenca do učenca in mu v njegovo žlico natočila odmerek ter s šibo pomagala, če zdravila ni mogel takoj spraviti po grlu. Tudi v naslednjih letih smo šolarji občutili posledice prijateljevanja naših oblasti z velesilami: ko smo simpatizirali z Rusi, smo imeli malico iz lastnih nahrbtnikov, ko pa je naša oblast obrnila Rusom hrbet, so bile malice v mlečni kuhinji sestavljene iz živil, ki jih je pošiljala UNRA – margarina, topljeni sir ter jajca in mleko v prahu. Teh "umetnih" reči pa otroci nismo marali.

Ker je bil spomin na vojno v ljudeh še vedno živ in strah pred njo velik, se je to odražalo tudi na vedenju otrok. Tako se je pogosto pojavljalo v šoli tudi pravo orožje in strelivo. Prinašali so ga v glavnem učenci, ki jih je pot v šolo vodila skozi humske in šalovske gozdove. To področje z mnogimi strelskimi jarki še ni bilo povsem očiščeno ostankov 2. svetovne vojne. Razkazovanje in menjava orožja sta se odvijala v glavnem v kletnih prostorih šole in velika sreča je, da se ni zgodilo nič hujšega. Če nas je pri tem zalotil šolski sluga Vanček, nas je pošteno okregal, zatožil pa nas ni. To dobroto smo mu povrnili ob žaganju šolskih drv, ko so polena potovala iz rok v roke od žage do zadnjega kotička v kleti. Ob spomladanski odjugi ali ob velikem naliveu pa je "avtomatika" delovala v nasprotni smeri s to razliko, da so polena zamenjala polna vedra vode, ki je vdirla v kletne prostore.

Ob vsestranskem napredku je tudi šolska zgradba, ki je bila takrat stara dobrih 60 let, dobivala novo notranjo podobo. Z elektrifikacijo kraja so se na stenah šolskih razredov pojavile izbokline od vgrajenih cevi z električnimi kablji in svetilke na stropu, ki pa so zagorele le takrat, ko je bilo v prostoru zares temno. O vodovodu takrat še ni bilo govora, o čemer je zgovorno pričal tudi značilni vonj po lizolu, ki se je širil iz stranišč na štrbunk. Začetek in konec pouka je še vedno oznanjalo ročno stresanje težkega medeninastega zvonca, s katerim je običajno upravljal šolski sluga, pozneje pa redar.

V višjih razredih je postajal pouk vedno bolj zahteven pa tudi zanimiv, ker smo za marsikatero stvar zvedeli oz. slišali prvič, saj so bila takrat sredstva obveščanja v našem kraju zelo redka ali pa jih sploh ni bilo. Radio in nekoliko pozneje črno-beli televizijski sprejemnik znamke Orion sta se sicer proti koncu mojega šolanja pojavila v enem izmed razredov, vendar nam učencem to ni kaj prida koristilo, ker se je ljubljanski TV-program pričel šele v zgodnjih večernih urah, ko nas ni bilo več v šoli. Za tehnično nadarjene učence je elektrika pomenila novi izziv. Izdelovanje baterijskih elektromotorjev ter radijskih detektorjev, na katerih se je nekaj slišalo, šumelo, piskalo v Morsejevih znakih, vendar nič razumelo, je bilo tisto, kar je takrat nekaj veljalo – tudi v očeh naših sošolk.

V korak s časom je šel tudi tehnični pouk na naši šoli. Od elektrike smo se usmerili na preučevanje vesolja. Učitelji so nam skušali predstaviti orbite, satelite in vesoljske sonde, ki so jih pričeli pošiljati v vesolje Rusi in Američani, in z velikim zanimanjem smo spremljali usodo ruske psičke Lajke.

V času, ko so se velesile že sprehajale s svojimi plovili po vesolju, se je po cesti od Ormoža proti Miklavžu in nazaj z mopedom znamke Simson prevažal naš ravnatelj, tovariš Viktor Stajnko. Mislim, da je bil to prvi moped v našem kraju – temnordeč in lep na pogled, vendar z zelo neprijetno hibo – na vsaki najmanjši vzpetinici je odpovedal. Njegov voznik ga je tako v popolni opremi (dežni plašč, pilotska usnjena kapa, okrogla obrazna maska z očali in poln nahrbtnik) skoraj več

potiskal kot vozil. Ker je ravnatelj poleg svojih ravnateljskih obveznosti poučeval tudi fiziko in nemščino, nam je zaradi njegovih težav z mopedom v tistem času velikokrat odpadel pouk katerega od teh predmetov. Takrat smo se tega seveda zelo veselili, posledice pa smo čutili leto ali dve pozneje...

September, 2002

Anton Rizman

Na šolskih razpotjih

ali zmedeni poskus opisa spominov na šolska leta, zapisan v času trgatve na Kogu

Če te kdo po štiridesetih letih povabi, da naj zapišeš nekaj spominov na svoja osnovnošolska leta, si sicer v zadregi, še bolj pa vesel, in to kar večkratno: najprej zaradi tega, da si po tolikih letih še sploh živ, nato zaradi tega, da se te kdo iz tiste šole sploh še spomni, in ne nazadnje, da so takšni spomini zanimivi še komu drugemu, ne samo tebi.

Spomini! Obledele in nostalgичne slike preteklosti, ki jih le še s težavo priključimo v podobe sedanosti. Ni ga človeka, ki bi jih lahko zbral in uredil, da bi zaživel v prvotni popolnosti. Zato je tudi moj zapis samo mozaik rahlo zamegljenih podob iz let, ki so sicer bila lepa, ne pa tako lepa, da bi jim peli le slavo.

Jesen tistega davnega leta 1962 se je pričela turobno. Ne samo zaradi dolgočasne megle, ki se kot zakleto ni razkadila do opoldneva, ne zaradi skoraj vsakodnevnega drobnega pršenja dežja, ki je že jutraj prinašalo slabo voljo, ampak še zaradi nečesa mnogo hujšega.

Kogovski kratkohlačniki smo že od poletja nosili v srcu nemir in dotlej neznano tesnobo.

Osemletke na Kogu ni več! Tako se je glasilo suhoparno sporočilo šolske okrožnice, ki so nam jo prebrali ob koncu šestega razreda. Učenci sedmih in osmih razredov dotedanje osemletke smo morali po skoraj dvesto letih šolstva v tem kraju šolanje zaključiti drugje. Obvezno priporočilo je bilo, da moramo zasesti premalo polne šolske klopi v Središču ob Dravi in samo izjemoma v Miklavžu pri Ormožu, če bi komu, zaradi bližine bilo to bolj smotrno. Tako so na občini razdelili nove šolske okoliše. Večina od nas je takrat prvič v življenju spoznala, da občina ni nekaj prijaznega, da občina ni tista, ki nam prinaša dobre stvari, ampak da tam odločajo brez tebe in te ne vprašajo, kaj misliš o tem in kaj si želiš. Takrat se je v naši deželi rodila državljanska nepokorščina. Odločitev je bila plebiscitarna, mlade glave so se sklonile, razmislile in z veliko večino odločile tako, kot so mislile, da je pravično: Nobenih šolskih okolišev ne bomo spoštovali! Kakšno Središče ob Dravi!

Svojo šolo naj kar imajo in si jo naj polnijo s svojimi otroki. Samo mrtve nas zvlečejo tja, med tiste ljudi, ki so "sami zase", ki so tako drugačni od nas.

Ali nam ljudje iz tega kraja ne govorijo zaničljivo, da smo mi njihovi "vencrlji"? Z nami, ki smo pognali korenine v težko ilovačo, že ne bodo opletali! Narava nas je obdarila s šegavostjo, pa tudi s trmoglavostjo in upornostjo.

Tako smo razmišljali mladi nadebudneži in se odločili: V šolo bomo šli k Miklavžu!

Učitelji so grozili, starši so nam potihoma pritrjevali. V šolo Središče je bil organiziran prevoz s šolskim avtobusom, mi pa smo odšli na vpis k Miklavžu. Peš, kajti

avtobusa za smer Miklavž niso predvideli. Nekako bolj domač se nam je zdel ta kraj; tudi tam so bile gorice, motilo nas je le, da je šola v "rupači", v globoki dolini, kjer ne vidiš sončnega vzhoda, kjer ti pri dolgočasnem pouku pogled ne more objeti širnih obzorij – Panonije z bližnjim Čakovcem in Varaždinom, palm na Jeruzalemu in od daleč se bližajoče nevihte, ko strele parajo nebo.

Ko smo v prvih šolskih odmorih, skozi ozke straniščne linice, poskušali usmeriti poglede v daljavo, smo uzrli le prekleto meglo in zopet meglo. Solze so kar same polzele po licih. Počutili smo se opeharjene za vse, kot "ptički brez gnezda", in kar naenkrat smo popolnoma razumeli Gregorčiča in "Ujetega ptiča tožbo". Samo štiri leta so nam privoščili udobje nove šole na Kogu, ki smo jo čakali vse od vojne, ko so nam porušili in zažgali staro.

Zakaj zdaj samevajo svetle kogovske učilnice, mi pa se gnetemo v neprijaznih starih razredih miklavške šole ?

Ničesar več nismo razumeli.

Učitelji in vodstvo šole so nas sprejeli prijazno, pa smo se kljub vsemu počutili kot tujci. Nihče ni bil vesel tega, kar se je zgodilo, ne mi ne naši novi gostitelji in novi sošolci. Naš prihod je porušil ustaljeno in tradicionalno šolsko življenje pri Miklavžu. Prepada, ki je zijal med nami, še dolgo ni bilo mogoče premostiti.

Mogoče bo kdo dejal, da vse skupaj vendarle ni bilo tako hudo, toda naša ranjena otroška srca so čutila tako.

Nekaj dolgih mesecev pozneje smo se sprijaznili z usodo. Med sošolci iz Miklavža smo našli nove, iskrene prijatelje in bilo je lažje. Nič več ni bilo tako črno in neprijazno, krivice se nam niso zdele več tako velike, bolečina in nezaupanje ter strah pred neznanim so izginili.

Vse je bilo ponovno normalno, vsaj zdelo se nam je tako, in postajali smo resnična klapa – učitelji in učenci, "Kogofčanari" in "Miklašofčanari".

V tistih dveh šolskih letih 1962/63 in 1963/64 se je potem zgodilo marsikaj. Imeli smo čas za vse in še za več. O tem bi lahko napisali roman, toda zadovoljiti se moram samo z drobnimi utrinki:

Po treh ali nekaj več mesecih našega vsakodnevnega popotovanja peš od Koga do Miklavža, ki je vsaj v eno smer trajalo mnogo več časa, kot je bilo zapovedano, smo dobili šolski avtobus, ki nas je, če ni bilo snega, vozil v šolo.

Postali smo najboljša šola v Sloveniji in bili smo zmagovalci "Jugoslovanskih pionirskih iger" v tekmovalstvu več kot 600 šol iz tedanje Jugoslavije.

Bili smo medijske zvezde. O nas so pisali v časopisih in nastopali smo na televiziji. Dobili smo bogate nagrade in deset parov Elanovih smuč. Počutili smo se pravi zmagovalci in frajerji, svet je bil naš in družno smo ga objeli.

Pri tehničnem pouku, ki ga je poučeval tovariš Troha, smo izdelali pravega robota, ki je znal poštevanko.

Na šoli smo organizirali pravi štrajk, ker so nam zaradi pomanjkljive izobrazbe hoteli vzeti priljubljenega učitelja matematike in fizike ter najboljšega razrednika Rudija Ziernickega.

Hodniki na šoli in učiteljska zbornica so bili polni letakov, na katerih je pisalo : "PROTEST" in "NE DAMO NAŠEGA TOVARIŠA". Drugi dan štrajka nas tako, kot se za štrajke spodobi, celo ni bilo k pouku. Ukorov zaradi vsega tega nismo dobili, Rudi Ziernicki je ostal naš razrednik, matematiko in fiziko pa nas je začel poučevati tovariš Novak.

Pri pouku kemije smo zagotovili absolutno tišino, da med epruветami ne bi zmotili spanca nekdanjega ravnatelja, ki je že bil upokojen in mu spanja že iz tega razloga nismo smeli zameriti.

Člani šolske nogometne ekipe smo od ravnatelja Ožbolta dobili ukore, ker smo kljub prepovedi odšli na povratno nogometno tekmo z osnovno šolo Ormož in izgubili z rezultatom 9:1. Prvo tekmo smo odigrali pri Miklavžu z 2:2, končala pa se je s splošnim pretepom vseh igralcev.

Organizirali smo šolsko prvenstvo v veleslalomu, kjer sem na svoje in splošno presenečenje zmagal in premagal prvega favorita, prijatelja Balažeka za eno sekundo (stotink niso izmerili). Balažek je pozneje postal občinski smučarski prvak v smuku s Hajndla.

Izdali smo prvo številko šolskega glasila KLOPOTEC, ki so nam ga natisnili v čisto "zaresni" tiskarni.

Organizirali smo tehnične kvize, imeli gledališki, literarni in fotokrožek ter sami razvijali slike v lastni temnici.

Bilo je še in še...

Rodile so se prve ljubezni. Mimice, Frančke in ostala dekleta iz Miklavža so kar naenkrat postale lepše. Pošiljali smo jim skrivne poglede, toliko slajše, kolikor bolj smo jih skrivali, vzdihne, toliko globlje, kolikor bolj smo jih zadrževali, in žgoča zardevanja, čeprav jih ni rodila krivda.

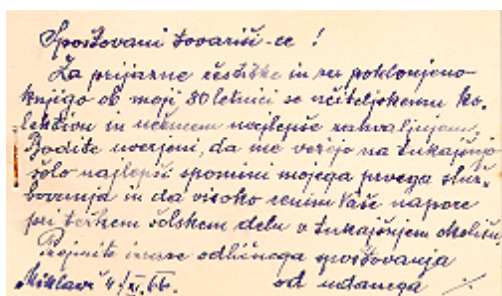
Bili smo to, kar smo želeli biti, in takratni učitelji so nas za to znali navdušiti.

Kljub vsemu, kar sem zapisal na začetku, sta dve leti pri Miklavžu vendarle bili srečni leti naše mladosti. Pa saj sreča nikoli ni popolna.

30. septembra 2002

Tonček Luskovič

Zahvala nekdanjega učitelja in nadzornika Frana Karbaša

Šolsko leto 1965/66: Osnovna šola Miklavž pri Ormožu dela pod zelo težkimi pogoji. Pouk je v štirih zgradbah in to v treh izmenah. Željo prebivalcev šolskega okoliša je začel uresničevati ravnatelj tov. Koren Karel, kateri se je vso šolsko leto močno prizadeval za dozidavo osnovne šole. Upravičenost potrebe po dozidavi šole je bila večkrat objavljena v dnevnem časopisju: Delo, Večer in Ptujski tednik. Ravnatelj šole je v sodelovanju z občinskimi predstavniki iskal rešitev (finančna sredstva) pri republiških organih republiške skupščine v Ljubljani.

Šolsko leto 1967/68: Po triletnem prizadevanju obč. skupščine in šole so v letošnjem letu končno realni izgledi za adaptacijo in dograditev šole. Republiška

skupščina je namreč zagotovila v svojem proračunu 100 milij. S din, medtem ko bo ostali del zagotovila obč. skupščina. Tudi naša šola je v okviru svojih skromnih finančnih možnosti prispevala 5. milij. S din v sklad za izgradnjo šole pri Miklavžu. Verjetno smo edina šola v Sloveniji, ki je kaj takega storila.

Šolsko leto 1968/69: 1.9.1968 je tovariš Franc Novak, položil temeljni kamen pri gradnji nove šole. Učenci pa so izvedli bogat kulturni program.

Šolsko leto 1969/70: Pouk smo pričeli šele 1. oktobra. Tako so letne počitnice trajale kar 4 mesece. Obrtno gradbeno podjetje "Gradnje" Ptuj namreč ni končalo z gradbenimi deli, kljub mnogim orgencam s strani skupščine in vodstva šole.

Svečana otvoritev nove in adaptirane šole je bila v nedeljo, 26. oktobra 1969. Bil je prekrasen jesenski dan, ki je privabil mnogo gostov in staršev naših otrok. S sklepom skupščine občine Ormož je dobila naša šola novo ime: Osnovna šola narodnega heroja Jožeta Kerenčiča.

Moji spomini na šolske dni pri Miklavžu

Pravzaprav ne bi bila moja šola, če mi tega ne bi priboril oče, ko je moral nasprotovati takratnim interesom šole na Svetinjah, kamor bi me moral vpisati. Takratni ravnatelj Karel Koren mu je dovolil, da me lahko vpiše v OŠ Miklavž.

In tako se je začelo z dogodkom, katerega se najbolj spomnim. To je bilo testiranje sposobnosti pred vpisom. Pri šestih letih me je mama prvič peljala v šolsko zgradbo na test. Spomnim se učiteljice prvega razreda tovarišice Marjete Ranfl. Vem, da sem reševala več slikovnih nalog, na koncu pa sem morala narisati domačo hišo. Vse sem podrobno narisala, potem pa sem morala razložiti, kaj je na risbi. Vse je bilo v

redu, pa čeprav povedano pristno po domače, dokler nisem tako povedala tudi za stranišče. Mami je bilo zelo nerodno, zato me je hitro popravila. Meni ni bilo jasno, kaj je narobe, učiteljica pa je popravila vso zadrego s pojasnilom, da je z mojimi sposobnostmi za vpis v šolo vse v redu in da se bom knjižnega jezika že naučila v šoli.

Moja pot v šolo se je zares začela septembra leta 1967. V šolo smo vsa leta hodili peš, po cesti in poteh, ki so bile v mokrih dneh tudi precej blatne. Še danes ne vem natančno, koliko meri ta pot iz Malega Brebrovnika do Miklavža. Vem samo to, da je bila vedno daljša, kot je v resnici. V začetku zato, ker so nam starejši vrstniki nagajali in smo morali hoditi po daljši poti, pozneje pa smo sami zavili na daljše poti, na drsanje na zaledenelih travnikih, na igrišče in podobno.

Pouk sem jemala zelo zares, saj ni bilo tako visokih zametov snega, da ne bi hotela iti v šolo, čeprav drugi niso šli. Oče mi je večkrat zjutraj delal pot tako, da je odmetaval sneg vse do glavne ceste za Jeruzalem, ki je bila očiščena.

Posebno častni dogodek za vse nas je bil sprejem med "Titove pionirje", in sicer vsako leto ob prazniku republike 29. novembra. Zame je bilo najhuje to, da nisem mogla prisostvovati zaobljubi, katero smo se morali tako temeljito naučiti na pamet. Bila sem namreč bolna in sem bila prepričana, da zaradi tega ne bom pionirka. Potolažili so me sošolci, ko so mi prinesli domov modro kapo, rdečo rutico, značko in izkaznico.

Največji dogodek v času moje generacije pa je bila gradnja in otvoritev "nove šole", kot smo mi takrat rekli prenovi in prizidku šole. Najbolj se spomnim pričakovanja obljubljenih novih svetlih učilnic z velikimi okni. Na dan otvoritve je ravnatelj govoril največ o tem, kako bomo morali paziti na novo šolo, na bele stene, na zastekljena nihajna vrata in na velika okna. Saj je govoril tudi drugo, samo nam je ostalo to najbolj v spominu, ker nas je s tem dodobra prestrašil. Da ima strah velike oči, pa je dokaz to, da še danes vidim ravnateljovo večjo postavo, kot je bila, pred bolj belo steno, kot je bila, in tudi mi smo bili manjši, kot v resnici. Toda vseeno smo se veselili vselitve v nove prostore, še toliko bolj, ker smo imeli pouk v času gradnje v majhnih starih učilnicah na "golenkovini", kot se je zgradba po domače imenovala.

Na naši šoli smo potem še najbolj pogrešali telovadnico. Telovadbo smo imeli v zimskem času v učilnici, takoj ko je bilo malo topleje, pa smo tekli na okoliške hribe. Takrat nismo imeli trenirk, deklice smo bile oblečene v – meni zoprne – črne drese, fantje pa v kratke hlače. Nikoli nisem bila uspešna pri telovadbi in to je bil edini predmet, katerega nisem marala, razen igre z žogo.

Večina se nas je poskušala v pevskih sposobnostih, saj smo imeli pri glasbi vztrajnega učitelja – zborovodjo tovariša Bojana Oberčkala, ki je kljub temu, da smo večkrat zapeli "šmorn", še posebej tisti, ki smo slabši pevci, zahteval redno prisotnost na pevskih vajah. Če smo vaje "špricali", smo imeli takoj zagroženo, da bo ocena pri glasbeni vzgoji slaba. Na koncu se je splačalo vztrajati, saj smo večkrat uspešno nastopali.

Dana mi je bila tudi priložnost, da se preizkusim v igralskih sposobnostih. To je bila veseloigra "Matiček se ženi". V njej nas je več "igralcev" spoznalo, da tega ne bomo počeli nikoli v življenju. Danes, ko z nekaterimi sošolci obujamo spomine, se tej naši igri pristrčno nasmejimo. Takrat nam sicer nihče ni rekel, da nismo dobro igrali, ostala pa je to tudi moja edina igralska vloga do zdaj.

Posebno pohvalno za šolo je to, da je že v naših časih vzpodbujala in organizirala šolska tekmovanja in nas vključevala v tekmovanja na občinski in republiški ravni. To so bila tekmovanja matematikov in slavistov, najbolj privlačna pa je bila "Vesela šola".

V zvezi s tekmovanji mi je ostal najdragocenejši spomin na sprejem v razredu. Drugi dan po enem izmed občinskih tekmovanj me je zjutraj ob prihodu v razred čakalo presenečenje. Tovarišica Marija Erhatic mi je čestitala v imenu sošolcev in mi podarila veliko čokolado. Kako zelo veliko mi je to pomenilo, pove to, da še danes vidim ogromno čokolado, pa čeprav smo jo zlahka razdelili v prvem odmoru.

Branje nam je šola vzpodbujala s tekmovanjem za bralno značko Frana Ksaverja Meška. Poseben čar in vzpodbudo pa nam je šola dajala z odlikovanji za odličen uspeh; to so bile posebne značke "Braća Ribar", katere smo častno prejemali na zaključni proslavi, ki je bila vedno v sklopu praznovanja krajevnega praznika. Najbolj sem pričakovala deveto značko, ki naj bi bila zlata, podeljena za vseh osem let odličnega uspeha. Res je, da ni iz pravega zlata, zame pa je še danes zlata, ker mi je veliko pomenila, predvsem pa vzpodbudo za nadaljnje šolanje v gimnaziji.

Večina nagrad za vsa tekmovanja so bile knjige, s posvetilom na prvi strani. Še danes jih hranim in morda mi tudi zato predstavljajo nekaj posebnega, predvsem pa nenadomestljiv vir znanja do danes, in skoraj ni dneva, da ne bi imela v rokah knjige. Hvala vsem, ki so mi pomagali priti do tega spoznanja; vsekakor je imel pri tem pomembno vlogo – lahko ga imenujem karizmatični učitelj slovenskega jezika – Ciril Vnuk, ki nas je na svoj zahteven način naučil vseh veščin uporabe slovenskega jezika. Še po šoli, tj. po koncu pouka, smo se učili lepega pisanja in pesmi na pamet, če jih nismo natančno povedali pri skupinskem deklamiranju. Takrat nam je bilo to seveda v breme, je pa to bila prava šola za življenje.

Mi smo takrat morali obvezno uporabljati naziv tovarišica in tovariš, zato tudi v besedilu vse učiteljice in učitelje imenujem tako, pa čeprav danes uporabljam naziva gospa in gospod, kar je bilo takrat prepovedano.

To je samo nekaj utrinkov, ki sem jih ob tej priložnosti priklicala iz šolskih spominov. Poskušala sem zbrati različne dogodke, na katere sem takrat gledala povsem drugače.

Veliko stvari, katerih sem se morala učiti, se mi je zdelo nepotrebnih, toda učila sem se jih za ocene. In tako sem se v Osnovni šoli Miklavž naučila, kako se učiti, in to uporabila v srednji šoli, pri študiju in to mi koristi še danes.

Hvala vsem, tudi tistim mnogim učiteljicam in učiteljem, ki jih nisem posebej omenila, saj jih nisem samo zato, ker se ne spomnim posebnega dogodka. Vsi skupaj so mi dali dobro popotnico za življenje; na mojo šolo so mi ostali sami lepi spomini.

Zaposlenim v Osnovni šoli Miklavž čestitam ob praznovanju častitljive obletnice šole, z željo, da skupaj s starši pokažete otrokom pot do srečne prihodnosti in pot do uspeha. Povejte jim, da je to možno doseči tudi z znanjem iz šole, ki stoji v lepi dolini med našimi goricami, in da naša šola ni nič manj vredna kot tiste velike v mestih.

Veliko prijetnih trenutkov v šoli želim vsem, ki boste v njej tudi po tej obletnici.

Marija Ratek Kralj

Iz šolske kronike

Šolsko leto 1974/75: Kadrovske težave, ki so že nekaj šolskih let, so močno ovirale normalni potek pouka.

Šolsko leto 1979/80: Velika večina ur telesne vzgoje je bila izvedena na prostem – na šolskem igrišču.

Šolsko leto 1985/86: Pod naslovom "Brez vrstnega reda" je novinar Jože Rakuša zapisal: *Čeprav se je v preteklem srednjeročnem obdobju število osnovnošolcev v občini Ormož zmanjšalo za 265 otrok, približno toliko pa jih bo manj še do leta 1990, so se člani predsedstva občinske konference SZDL Ormož včeraj opredelili za gradnjo dveh novih šol in telovadnice. To sodi v drugi občinski referendumski program, ki v javni razpravi ni dobil podpore zaradi vrstnega reda predvidenih naložb. Včeraj so zato sklenili vrstni red opustiti, investicije pa bodo poslej izvajali po abecednem vrstnem redu. Zgradili bi šest razredov in pripadajopče prostore k OŠ Ivanjkovci, telovadnico pri šoli v Miklavžu pri Ormožu in šolo Ormož...*

Šolsko leto 1989/90: Politične spremembe v naši državi so povzročile, da je odmrlo delovanje pionirske in mladinske organizacije na šoli. V ta namen smo okrepili delo šolske skupnosti učencev, da bi nadomestili sedANJI izpad delovanja društev.

V tem šolskem letu je bil tudi velik dogodek za šolo in kraj. Saj se je 1.8.1990 pričela gradnja nove telovadnice pri šoli. Tako so se prvič v zgodovini Miklavža pričeli uresničevati ustrezni pogoji za izvajanje celotne športne vzgoje v osnovni šoli kot tudi za potrebe kraja.

Šolsko leto 1990/91: Pri usmeritvi za delo v novem šolskem letu smo upoštevali politične spremembe. V učnih načrtih smo upoštevali usmeritve Zavoda RS za šolstvo in črtali vsebine, ki ne ustrezajo času. V šoli smo ohranili nazive tovarišica in tovariš o čemer smo seznanili starše in učence. V javnosti so se namreč uvedli nazivi gospa in gospod. V šolski zgradbi še nismo sneli Titovih slik.

Na manjši svečanosti smo med gradnjo telovadnice zabetonirali v pregrado steklenico s sporočilom zanamcem.

22. junija je bila v okviru 35. krajevnega praznika osrednja prireditev otvoritev nove telovadnice. Trak ob otvoritvi sta prerezala učenca osmega razreda Sašo Štampar in Andreja Koščak .

Kratek zgodovinski pregled športnega (fizkulturenega, telesno-vzgojnega) dogajanja na OŠ Miklavž pri Ormožu

Podatke sem povzel po šolski kroniki, osebem pripovedovanju in zapiskih g. Rudija Ziernickega in g. Hermana Prejaca, ki sta ob avtorju tega prispevka imela najdaljši staž poučevanja telesne vzgoje na OŠ Miklavž.

Šolska kronika sega v leto 1925/26. Takrat je bila šola petrazredna. Za obdobje od **1925. do 1930.** leta je bilo značilno, da se je "**telovadbi**" posvečalo zelo malo pozornosti. Šola ni imela primernega telovadišča in ne telovadnice.

Od leta **1930–1941** naj bi se telovadilo po sokolskem sistemu. Vendar pa je bila v teh krajih velika ovira pomanjkanje ustreznega prostora za telovadbo. V tem obdobju že zasledimo nekaj telovadnih nastopov na različnih proslavah, predvsem na proslavah podmladka "Jadranskih straž".

1941 – 1945

Vojna leta. Značilno zanje je zelo malo ohranjenih podatkov v zvezi s telovadbo. Po pripovedovanjih pa so učenci morali delati veliko "vojaških" vaj (korakanje, borbe, vojaški ukazi ...).

1945 – 1960

Značilno za ta leta je bilo, da se je izmenjalo veliko učiteljev, ki so poučevali sedaj **fizkulturo**. Šola je postala sedemletka in počasi so se nabavljali tudi nekateri športni rekviziti – res da v skromnem obsegu (nekaj žog, kolebnice, kroglice, kiji, skrinja...). Velika ovira pri delu fizkulturnikov je bila še vedno pomanjkanje ustreznega telovadišča. Učenci pa so že sodelovali s telovadnimi nastopi na različnih proslavah (leta 1950, 1952), udeleževali so se tekmovalnih srečanj z ostalimi šolami (Hum, Kog, Ivanjkovci).

Februarja 1953 so ustanovili TVD Partizan (v društvu so bili združeni vsi, od članov do pionirjev), maja 1954 so sodelovali na fizikurnem izletu v Ljubljani. Uspešno pa so tekmovali tudi v šahu.

1960–1970

V tem obdobju je poučeval le en **učitelj** (sedaj že **učitelj telesne vzgoje**) g. Rudi Ziernicki in verjetno je prav to razlog za večji razmah telesne vzgoje pri Miklavžu. Končno se je uredil zunanji prostor za ure telesne vzgoje. Učitelj, učenci in starši so uredili roketno igrišče, jamo za skoke, 60-metrsko tekalno stezo, tribune nad igriščem, postavili koš za košarko.

Tudi uspehov je bilo v tem obdobju precej.

Zelo uspešni so bili tudi šahisti (1970 leta republiški ekipni prvaki), v atletiki (imeli so najhitrejšo pionirko v regiji) in v smučanju.

Pogostokrat so s svojimi akrobatskimi vložki navduševali tudi na različnih proslavah. Ostala pa je velika neuresničena želja, da bi ob dograditvi šole 1969 dobili tudi novo telovadnico.

1970–1980

V tem obdobju je na žalost ponovno prišlo do velikega menjavanja učiteljev telesne vzgoje. V 9 letih se jih je izmenjalo kar 8. Prav gotovo se o kakšnem dolgoročnem kontinuiranem načrtovanju dela ni moglo govoriti, uspehi na različnih področjih pa kljub temu niso izostali.

Podatki o teh letih so sicer skromni, vendar so bili učenci dejavni na področju šaha, atletike, rokometu, smučanja. Tudi v tem obdobju ni prišlo do izgradnje telovadnice, tako da učenci v zimskih mesecih niso mogli normalno telovaditi.

1980–1990

Obdobje, ki ga je zaznamoval g. Herman Prejac.

Posebej so se v tem obdobju učenci izkazali v krosu, rokometu, namiznem tenisu, streljanju z zračno puško in orientaciji. V večini disciplin so bili občinski prvaki, v streljanju in orientaciji pa tudi regijski.

Leta 1983 so v krajevni skupnosti ustanovili Športno društvo Mladost, ki uspešno deluje še sedaj.

V tem obdobju se je veliko storilo tudi na področju izgradnje športne infrastrukture: dogradilo se je igrišče za odbojko, na novo uredilo tekališče za kratke proge, postavili so se koši za košarko. Leta 1982 so dobili obljubo, da se bo pričelo z izgradnjo telovadnice – vendar pa je do izgradnje prišlo šele čez 8 let.

1990 – 2002

To je najdaljše obdobje, ki ga je na tej šoli poučeval kateri učitelj telesne vzgoje. V tem obdobju sem telesno vzgojo ali **športno vzgojo**, kot se moderno reče sedaj, poučeval in jo poučujem podpisani.

V tem času je šola dobila telovadnico (1991) in s tem končno tudi vse potrebne pogoje za izvajanje pouka telesne vzgoje. S pomočjo učencev in tudi staršev pa smo uredili še nekaj objektov za boljše in bolj varno izvajanje telesne vzgoje: jamo za skok, atletsko "rundo", pot do igrišča, betonsko brv preko potoka, nabavili smo veliko novih rekvizitov, ki so še dodatno posodobili telesno vzgojo.

Sprva je bil velik poudarek na gimnastiki, namiznem tenisu, krosu in rokometu. Velike uspehe smo dosegali predvsem v gimnastiki in namiznem tenisu, kjer smo redno bili občinski prvaki.

Sedaj pa je velik poudarek na atletiki, nogometu, rokometu in plesu. Organizirali smo veliko tekmovanj, sodelovali na številnih proslavah z različnimi nastopi, sami organizirali številne gimnastične akademije, plesne nastope...

Seveda vseh teh silnih uspehov od leta 1925 do 2002 ne bi bilo, če ne bi imeli tako prizadevnih učencev. Prav vse generacije učiteljev so poudarjale veliko razumevanje in delovno sproščenost učencev. Imeli smo srečo, da smo imeli učence obeh spolov željne redne – organizirane vadbe..., zato ob tej priliki zahvala tudi njim.

Podatke zbral in obdelal Bojan Cunk

Iz šolske kronike

Šolsko leto 1991/92: V tem šolskem letu je šola doživela večjo reorganizacijo. Po dokončni odločitvi Skupščine občine Ormož je bila ustanovljena Osnovna šola Ivanjковci–Miklavž pri Ormožu, s sedežem v Miklavžu pri Ormožu.

Šolsko leto 1992/93: Šolski kolektiv se je ustalil in tako ni velikih sprememb.

6. novembra smo popoldan v novi telovadnici in prostorih šole izvedli lepo obiskano zaključno prireditev ob zaključku 1. projektne tedna na šoli in svečanost ob stoletnici starega dela šolske zgradbe.

Šolsko leto 1994/95: V petek, 23. decembra 1994 smo izvedli zvečer javno proslavo v počastitev državnega praznika Dneva samostojnosti, ki je bila edina v krajevnih centrih občine Ormož. S proslavo smo združili tudi svečano otvoritev računalniške učilnice. S to prireditvijo smo se oddolžili za donacijo ge. Marije Kržič iz Ljubljane, katera je iz zapuščine našega rojaka diplomiranega pravnika Rudolfa Janežiča šoli namenila 1.000.000,00 SIT za opremo računalniške učilnice.

S 1. 1. 1995 šola posluje pod imenom Osnovna šola Miklavž pri Ormožu.

Razmišljanje o "mojih" letih na miklavški šoli

Pol osmih. Po svoje učence moram. Čakajo na šolskem dvorišču, da jih kot njihova učiteljica popeljem v učilnico. Čakajo, in ko me zagledajo, pritečejo. "Dobro jutro, dobro jutro..." je slišati iz njihovih nasmejanih ust. Njihove misli so že navsezgodaj razigrane in nagajive.

Čisto drugačne so bile moje pred petnajstimi leti. Iz njih je vela negotovost, pričakovanje nečesa, kar so v naših glavah izoblikovale govorice starejših vrstnikov o šolski zgradbi, njenih prostorih, predvsem pa o "strogih in groznih" učiteljih tam pri Miklavžu. Spremljal jih je strah pred iskanjem novih prijateljev in pred navezovanjem stikov z učitelji. Prišla je učiteljica, ne – tovarišica Slava. Razdelili so nas na a- in b-oddelek. Po tem uvodnem "šoku" nas je popeljala v drugo nadstropje v prostorno učilnico.

Opazujem jih, kako se v garderobi preoblačijo, obuvajo copate in drug za drugim vstopajo v svojo matično učilnico. To je tista, v kateri sem se sama učila zemljepisa in zgodovine pri tovarišici Ani. Na mestu, kjer sedaj stojim in otrokom pripovedujem pravljice ali pišem na tablo, sem pred štirinajstimi leti na karti sveta iskala pomebne vzporednike in poldnevnike, pa mi ni in ni šlo, čeprav je bila od tega odvisna moja končna ocena. V tej učilnici smo s strahom čakali na "učne listke" potem, ko so tisti iz naše paralelke v odmoru na hodniku prestrašeno šepetali: "Učni listek smo pisali!" Da, ti listki so vedno znova kazali na to, da naše učenje ni sprotno, ampak kampanjsko.

"Učiteljica, kdaj imamo športno vzgojo?" je vedno znova njihovo prvo vprašanje, ko sedejo v šolsko klop. Veselijo se je, uživajo v gibanju po veliki prostorni telovadnici, ki je čisto nekaj drugega kot naša v "mojem" sedmem razredu. Telovadili smo v prostoru pod vrtcem, v katerem se je širil vonj po shrambi z jabolki in krompirjem. Raznolikih vaj in vadbe na orodjih si nismo mogli privoščiti, kaj šele da bi izvajali preskoke ali poskoke čez ovire, saj je bil strop tako blizu naših glav.

Odgovorim jim, da bo treba pred športno vzgojo zapeti še nekaj pesmi, ki so se jih naučili doma. Tisto o muzikantih, ki je prav zabavna. Nekaj dečkov ni najbolj navdušenih, a vseeno je videti, da so se pesem naučili. Tudi mojim sošolcem se je videlo, da so se naučili Črtomirov govor iz Krsta pri Savici. Šest kitic je bil dolg. Vsi smo ga znali, čeprav nas je bilo strah, ko je tovariš Ciril hodil med klopmi in nam gledal na usta, da bi ugotovil, ali nam gre od jezika ali se nam zatika. Pri kakšni drugi pesmi nam je kaj hitro z roko pokazal, da naj sedemo, če nam ni šlo gladko. Spomnim se tiste o kmečkem upor in kronanju Gubca v Zagrebu. Ja, te smo se pa morali vsi učiti še enkrat. Ker smo ob koncu recitiranja vsi sedeli.

Med zalivanjem rož, vsak drugi dan, stopam tudi v slovensko učilnico, kot ji pravimo. Tukaj vedno znova privrejo na dan dogodki iz časov pred petnajstimi leti. Tovariš mi štiri leta ni mogel dopovedati, naj na belem listu, namenjenem spisom, puščam ustrezno široke robove. Ne, tega nisem mogla narediti, ker mi je bilo škoda papirja, ko pa sem vedela, da mi bo zmanjkalo prostora na listu in bom morala prositi za novega.

Še ena šolska ura, nato pa k interesnim dejavnostim, sporočim svojim učencem. Deklice vedo, da morajo k pevskemu zboru, ki so se ga sedaj že navadile. Sprva jim je bilo težko. Kako jim ne bi bilo, ko pa moraš tam stati med učenci iz višjih razredov in ti so tako zelo pametni. Mislijo, da jim je vse dovoljeno, da lahko vse "zinejo". Še dobro, da je tam bil tovariš Leon, ki se je postavil na našo stran. Seveda

smo čez leto ali dve tudi mi imeli dolge jezike, še posebej takrat, ko smo se tovariša Leona navadili in z njim naredili nekaj nastopov in proslav. Na njih smo enkrat peli, drugič plesali in igrali ali pa kar vse troje skupaj. Ob zaključku sedmega razreda je bila proslava tako dolga in tako naporna, da smo se morale deklice šestkrat preobleči. Grozno! To je bilo tisto leto, ko smo se v šoli na veliko učili plesati, kajti na šolo je prišel tovariš Bojan, plesni mojster. V goste smo povabili še plesalca iz plesne šole Kazina in priredili šolsko plesno tekmovanje. Zmagala sta Izidor in Vesna. Pa to ni bilo pomembno, saj smo se po tekmovanju dalje zabavali. Tako smo plesali rokenrol, da mi je soplesalec Robi med plesom stopil na krilo in ga odtrgal.

Opazujem jih, kako pišejo domišljjske zgodbe. Izbrali smo naslov Kaj bi se zgodilo, če bi zmanjkalo ceste. Izvirni so in tudi nasmejiš se njihovim preprostim, a zanimivim povedim. Vprašam se, kaj bi sama zapisala, če bi mi dali naslov Kaj bi se zgodilo, če bi se pokvarili brisalci. Ne bi imela težkega dela, saj bi samo opisala dogodek z zaključnega izleta v osmem razredu z razredničarko Marijo in tovarišem Francem. Peljali smo se z Vršiča proti Novi Gorici; lilo je kot iz škafa in na avtobusu so "šli" brisalci. To bi lahko bil velik problem, če ne bi bilo tovariša Franca, tehnika in fizika po srcu in duši. Meni nič tebi nič je vzel vrvico, zavezal bisalce na eni in drugi strani, podal en konec vrvice vodiču, drugega pa je prijel sam in rekel šoferju, naj pelje dalje. Vsi smo se čudili, kaj je zdaj to, vendar brisalci na ročni pogon so delali. Poganjala sta jih gospod Škripec in tovariš Franc.

Končali smo s poukom. Odšli so domov. Dodali so novi kamenček v mozaik svoje šolske poti. Ta bo še dolga. Zamenjali bodo kar nekaj razrednikov in učiteljev, ki jih bodo ocenjevali, hvalili, kritizirali in šele čez leta, ko bodo sprejemali pomembne odločitve o svojem življenju, bodo ugotovili, da so jim ti učitelji želeli dati največ, kar so mogli in znali. Kdo ve, mogoče bodo kdaj njihovi sodelavci...

Leonida Novak

Naša šola

Obiskujem drugi razred osnovne šole Miklavž pri Ormožu. Ta šola bo letos praznovala 110-letnico obstoja. Stoji v središču Miklavža in je obdana s sadovnjaki in vinogradi. Šola ima tudi podružnico na Kogu. Naša šola ima 11 učilnic in veliko telovadnico. Zelo sem vesela in ponosna, da lahko obiskujem to osnovno šolo.

Urška Šek, 2. razred

Naša šola stoji sredi naselja Miklavž pri Ormožu. To je velika šola. Obiskujemo jo učenci od prvega do osmega razreda. Jaz obiskujem drugi a-razred. V razredu nas je sedemnajst učencev in učiteljica Leonida. V učilnici imamo računalnik, televizijo in video- rekorder, pa tudi ribico in razredno knjižnico. K pouku nas pokliče šolski zvonec, ko pa je pouk končan, je moje pravljice konec.

Timotej Ratek, 2. razred

Naša osnovna šola se nahaja pri Miklavžu. Šola je zato, da se učimo pisati, brati računati, risati, peti in vsak dan v šoli spoznavamo nove stvari. Naša šola je lepo urejena in zabavna, zato jo radi obiskujemo. V šoli se dobro razumemo s sošolkami in sošolci.

Mateja Murad, 2. razred

Moja šola je precej stara, natančno 110 let. To je veliko več, kot je star moj pradedek. Takšen rojstni dan je treba prav posebno praznovati. Ob tej priložnosti vam lahko povem, kaj mi je v naši šoli nadvse všeč. Najbolj sem vesela, da imam dobro učiteljico. Všeč mi je tudi, da sem v šoli spoznala veliko novih prijateljev. Rada sem, da je naša učilnica velika in smo si jo lahko uredili, kot je všeč nam. V njej se zelo dobro počutim in sem nanjo ponosna.

Ronja Rajh, 2. razred

Naša šola – domišljjski spis

Začelo se je novo šolsko leto. Že med počitnicami smo izvedeli, da bodo našo šolo prenovili. Govorilo se je, da bo sedaj bolj moderna, kot je bila prejšnja.

Že na začetku avgusta smo se začeli pripravljati na pouk. Mislili smo namreč, da bomo dobili nove učitelje in ti bodo od nas zahtevali več znanja kot prejšnji, a smo se zmotili...

Ko smo prvega septembra prišli v šolo, smo na dvorišču namesto starega asfalta zagledali lepo zloščen parket. Zelo smo se začudili. Šola je bila od zunaj skoraj popolnoma enaka kot prej, le okna so bila iz barvnega stekla. Na dvorišču oz. na parketu ob šoli so se kmalu zbrali vsi učenci naše šole. Zunaj smo stali do osmih, a ker ni po nas prišel noben učitelj, smo se kar sami povabili v šolo.

Ko smo prišli v avlo, smo se zelo začudili, saj je namesto stopnic stalo dvigalo, v telovadnico pa je peljal tekoči trak. Ko smo se z mega dvigalom – vanj je šlo kar 93 ljudi – pripeljali na šolski hodnik, je namesto navadne mize in stola za dežurnega učenca tam stala ogromna miza, narejena iz kovine in stekla, stol pa je zamenjal udoben naslanjač. Odpravili smo se proti nekdanjim garderobam. Tisti, ki so imeli nekoč garderobe spodaj, so se s tekočim trakom odpravili tja, mi pa smo se z dvigalom povzpeli v prvo nadstropje in se nato s tekočim trakom premaknili h garderobam. Spet smo bili vsi iz sebe, saj smo namesto skromnih klopi in obešalnikov zagledali prostorne omare, kamor si lahko spravil vso obleko in obutev.

Ko smo se preoblekli, smo se s tekočim trakom odpeljali do svoje učilnice. Tu smo namesto običajnih lesenih klopi zagledali mize iz kovine in stekla, namesto stolov pa mehke naslanjače. Tablo je nadomeščal gromozanski ekran, ki je spominjal na platno iz kina. Ob ekranu sta bila dva zvočnika, iz katerih smo kmalu zaslišali ravnateljev glas. Razložil nam je, da bo namesto strogih učiteljev on sam naenkrat poučeval vseh devet razredov. Povedal nam je tudi, da on ne bo dajal ocen, pač pa se bomo učenci ocenjevali sami med sabo.

Prišel je čas za malico in tekoči trakovi so nas popeljali v jedilnico. Tudi v njej so bile steklene mize in naslanjači. A na mizah so namesto sendvičev stali krožniki s po

eno vitaminsko tabletko. Ko smo se "najedli", nas je tekoči trak popeljal v avlo, od koder smo odšli domov.

Takšen način učenja nam je bil prvih nekaj tednov zanimiv, kasneje pa smo začeli pogrešati učitelje, njihovo karanje, smeh in kontrolne naloge. Tudi tabletko nas niso več nasitile in tako smo prihajali domov iz dneva v dan vedno bolj lačni.

Nekega dne sem se odpravila domov. Bila sem sestradena. Moje noge so bile vedno težje in pot vedno daljša. A kmalu sem iz daljave zaslišala mamin glas, ki mi je pravil, naj vstanem, saj bom drugače zamudila pouk. Okrog mene se je začelo vse megliti in mamini glasovi so bili vedno bolj razločni. Na koncu je le zmagal mamin glas in moji nočni problemi so se razblinili. Ko sem se dokončno prebudila, sem na koledarju ob postelji zagledala letnico 2002. Šele tedaj me je obšla zavest o vsakdanjosti, ki me čaka in ki je daleč od tega, kar so ustvarile sanje.

Tamara Zdravec, 6. b

Šolsko leto 1999/2000: *Učiteljski zbor šole se redno ukvarja s pripravami na prehod v 9-letko, vendar so te manj intenzivne. Razlog je v kadrovski situaciji. Predvidene upokojitve strokovnih delavcev kažejo, da se bo v obdobju 2000/2003 upokojilo 9 strokovnih delavcev.*

Petintrideset let dela na šoli

Pred natanko 37 leti sem prišla, še ne dvajsetletno dekle, na svoje prvo delovno mesto k Miklavžu. Bila sem domačinka, rojena v številni družini s trinajstimi otroki. Danes nas živi še enajst. Ker sem srednji otrok, sem se večkrat pošalila, da se v naši družini svet vrtil okoli mene; brat pa je v družbi rad povedal, da je v naši družini deset otrok in ena učiteljica. Jaz si to razlagam kot kompliment, ne vem pa, če je on tako mislil.

Kot domačinki, ki je tu preživela osnovnošolska leta, mi ni bilo težko, saj sem bila doma. Poznala sem v glavnem vse zaposlene na šoli, ena od učiteljic je bila moja učiteljica v petem razredu in pozneje vsa leta moja dobra prijateljica. Poznala sem tudi ljudi tod okoli, oni pa mene kot Ludvikovo z Bolenščaka.

Najprej sem poučevala na višji stopji glasbo, telovadbo v vseh razredih in slovenščino v šestih, kar mi je vzelo precej časa za priprave na pouk, saj sem končala učiteljske in bila tako usposobljena za poučevanje na takratni nižji stopnji.

Takrat si pač moral poučevati vse, kar je ravnatelj predpisal. Potrudila sem se in vse opravila po najboljših močeh. Glasbo in telovadbo pa sem tako in tako imela zelo rada. Poučevali smo dopoldan in popoldan, vmes si imel le toliko časa, da si lahko pojedel kosilo, ki so nam ga kuhali v stari šoli. Pouk smo imeli še ob sobotah.

Po dveh letih pa sem dobila četrti razred in iz njega odšla tudi v pokoj. S svojim učno-vzgojnim delovanjem sem zaznamovala okrog tisoč otrok, kar pa tudi ni zanemarljivo. Nekateri so sicer trdili, da ni dobro, če delaš v domačem kraju, a jaz zaradi tega nisem imela nobenih težav, zato sem tudi ostala na tej šoli do konca.

Spomnim se, da se je v letu 1981 uvedel v četrti razred program prometne vzgoje – kolesarski izpiti. V prvem in drugem letu so kolesarske izpite lahko opravljali še učenci prvih, drugih in tretjih razredov, pozneje pa le učenci četrtih razredov. S teorijo ni bilo toliko težav, ko pa smo začeli z vožnjo po cesti, saj poligona nismo imeli, pa so se začele. Večkrat sem bila sama v nevarnosti, ko sem učence varovala pred divjaškimi šoferji. Kolesarske izpite je v devetnajstih letih opravilo okoli petsto otrok. Imeli smo tudi tri šolska poni kolesa, saj takrat otroci niso imeli svojih koles, ali bolje, taki, ki so jih imeli, so bili redki. Zadnja leta pa je skoraj vsakdo imel svoje kolo, zato je bilo delo na cesti veliko lažje, a po drugi strani težje zaradi gostejšega prometa. Ko pa so vozniki na cesti zagledali mene, so vedeli, da so nekje tudi kolesarji, in so bili zato bolj previdni. V vseh teh letih se v času vožnje ni zgodila nobena nesreča, le tu in tam je imel kdo odrgnjeno koleno ali komolec.

V svojem delovnem obdobju sem na šoli poleg poučevanja opravljala še veliko različnih del, ki so prispevala k razvoju šole in jo uveljavljala v kraju in širše.

Po dveh letih pokoja sem še vedno povezana s kolektivom na delovnem in družabnem področju. Vesela sem, če jim lahko pomagam, saj se tako čutim nepozabljena.

Štefka Novak

Šola danes

1. razred

**ZASEDLI SMO 1. NADSTROPJE,
KER SMO MANJŠI IN LAŽJI**

2. razred

3. razred

**PEVCI MED
UPEVANJEM**

zbor

**TAKO SE
VESELIMO
POUKA**

Zgodovina

**SLEDIMO DOBI
INFORMATIKE**

Računalniška učilnica

Delavci centralne šole Miklavž pri Ormožu v šolskem letu 2002/2003

Ravnatelj: Vlado Hebar

V tem šolskem letu na šoli poučujejo:
Bojan Cunk, Franc Fajfar, Sonja Fajfar,
Mladen Grabovac, Mojca Gula, Angela
Jurkovič, Ana Jovanovič, Leon Lah, Slavica
Mihorič, Irma Murad, Leonida Novak,
Milena Orešnik, Emilija Prosnik, Angela
Topolinjak, Ciril Vnuk, Danica Zorec

Pedagoginja: Tjaša Grobelnik

Tajnica: Bojana Zadavec

Kuharica: Marta Rizman

Hišnik: Dušan Strelec

Čistilki: Anica Strelec, Marija Vrbnjak

Viri: Šolske kronike
Župnijska kronika
Franc Karbaš: Razvoj šolstva pri Miklavž
Pokrajinski arhiv Ptuj

Zahvaljujemo se
županu občine Ormož, g. Viliju Trofeniku,
in vsem, ki so tako ali drugače pomagali pri organizaciji
in izvedbi prireditev ob 110-letnici šolske zgradbe.

